

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

O asămănare nepotrivită.

De câte ori își ridică vocea vr'un deputat român contra nedreptăților strigătoare la cer, pe cari le îndură Românii din Ungaria, se găsește câte un deputat maghiar, care să spună, că Maghiarilor aflători în România le merge cu mult mai rău, decât Românilor din Ungaria. Așa a cutezat să afirme contele Tisza, într'o ședință a delegațiunilor, așa a repetat contele Batthyany în dieta din Budapesta. Un străin, care nu cunoaște adevărul în privința aceasta, e ispitit să creadă, că într'adevăr, Românii calcă vorba Evangheliei *ce ție nu-ți place, altuia nu face*, cu toate-că chiar de-ar fi așa, nu se potrivește la noi, de oare-ce noi Românii din Ungaria, nu putem fi făcuți răspunzători pentru aceea ce fac Românii din România în țara lor.

Să cercetăm însă puțin și să vedem, dacă într'adevăr așa e.

Noi Românii din țările coroanei Sfântului Ștefan, suntem aici de pe vremurile, când străbunii Maghiarilor nici nu visau, că este și o Europă pe pământ, iar străbunii Sașilor umblau îmbrăcați în piei de animale sălbatice, omorite prin pădurile Germaniei și beau la bere și la lapte acru, de le strepeziau dinții. Vremurile cele grele de năvăliri barbare, ne-au făcut să ne tragem în munți, și acolo, în simplitatea vieții, umplute mai numai pentru lupta existenței de azi, am pierdut formele, dar nu și fondul culturii câștigate de străbunii noștri Daci, romanizați de poporul cuceritor al Romanilor. De când datează începutul neamului nostru pe aceste plaiuri și pe aceste văi nu s'a știut, nu se știe și nu se va ști deci nici odată. De aceea ori ce încercare de a ne sugruma drepturile noastre la existență, ca popor cu năzuințe tari pentru o dezvoltare culturală, economică și politică, între marginile legilor țării noastre este o crimă, pe care noi o vom împedeca cu toată puterea, ce ni-o dă trecutul nostru, nu de opt sute sau de o mie de ani, ci de mii de ani.

Cum stă treaba cu Maghiarii din România? Iată cum: În Moldova sunt câteva mii de Ciangăi, cari formează câteva sate. Aceștia sunt trecuți acolo cu vre-o trei sute de ani în urmă, nu de dragul belșugului, de care nu mai încăpeau în Săcuime, ci de nevoie. Domnitorii de pe vremuri ai Moldovei i-au primit cu dragoste și le-au dat pământuri. Astăzi abia mai borboresc câteva vorbe pe ungurește, ceea ce e și explicabil, fiind puțini la număr și în-

cunjuțați de o mare de Români. Deci ei nu numără nimic și a face tărăboiu din pricina lor, e lucru — am putea zice de răs, dar în împrejurările noastre necinstit din partea celor ce ne asupresc.

Pe lângă Ciangăii din Moldova, mai sunt încă multe mii de Unguri în București, Ploiești, Braila, Galați și în alte câteva orașe ale României. Cine sunt aceștia? Sunt servitori și servitoare, vizitii (cocisi) și meseriași de tot felul. S'au dus acolo, cum se duc Români de-ai noștri, ca să câștige, apoi după câțiva ani se întorc iară în patria veche. Unii dintre ei îndrăgesc Țara Românească și rămân pentru totdeauna acolo. În timpul, pe care-l petrec în România, sunt sub scutul consulatelor austro-ungare. Nu este deci vorba de cetățeni români și statul român nu se amestecă în daraverile lor. Își au bisericile lor, școlile și societățile lor. În București au patru gazete: două politice și două bisericesti-literare.

Poftească domnii Tisza și Batthyany în România și vadă, cum sunt tratați conaționali lor acolo. Dar să lăsăm să vorbească un meseriaș maghiar, pe care l-a întrebat un străin despre modul, cum sunt tratați Maghiarii în România. Iată ce zice:

„Mă mir, de câte ori citesc foile noastre maghiare, de unde iau oamenii aceștia poveștile, pe cari le răspândesc despre România. Eu trăiesc cu familia mea, după cum poți vedea, număroasă, de cinci ani în țara aceasta și n'am avut nici când vre-o neplăcere. Copiii mei cei mai mici merg la școala catolică maghiară, vorbesc perfect ungurește și noi toți putem face, în privința națională, ce vrem. Serbăm toate serbătorile naționale maghiare, fără ca cineva să ne facă vre-o observație pentru steagurile noastre naționale sau pentru portul nostru național. În toate restaurantele cântă muzicile ciardașul nostru, varieteurile (localuri de petrecere) sunt pline de artiști maghiari, ba chiar și la teatrul românesc a reprezentat o piesă de-a lui Horvát. Asta-i prigonirea noastră! Cel ce-și are hârtiile (pasaportul) în regulă și e om de treabă, poate trăi cum îi place“.

Acum să-i întrebăm pe domnii Tisza și Batthyany: Ne dă voie guvernul să ne ridicăm școli după dorința noastră? *Ba.* Sunt la școlile dintre Români numai învățători români? *Ba.* Ne e îngăduit să ne ținem sărbătorile noastre naționale? *Ba.* Ni se iartă purtarea colorilor noastre naționale — nu ale României — pe îmbrăcămintea noastră? *Ba.*

Întrebări de acestea am putea pune încă multe, și la toate răspunsul trist ar fi *nu*. Și, repetăm, acolo în România e vorbă de străini veniți, iar

aici, la noi, e vorba de Români băștinași, cetățeni ai acestei țări, pe care o susțin cu avutul și cu sângele lor și dela care au drept să pretindă aceea ce dă legea tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate. Iar majoritatea poporațiunii Ungariei *nu e maghiară* și ori cât de măiestrite, adevărate mincinoase, vor fi recenzămintele, pe cari le fac puternicii de azi, majoritatea adevărată a țării își va eluipa mâne toate drepturile, pe care le poate pretinde după lege.

Ruperea tratativelor pentru o împăcare româno-maghiară.
Foaia ungurească „*A Nap*” scriind despre nereușita negocierilor în vederea stabilirii unei înțelegeri între Români și Maghiari, adaugă:

„Contele Tisza e acela care luase inițiativa acestor tratative, intervenind pe lângă avocatul Dr. *Ioan Mihu*, să joace rolul de mijlocitor între guvern și Români.

„Dr. Mihu a vizitat pe contele Tisza, în două rânduri, la castelul de pe moșia lui și, în urma discuțiilor urmate, a întocmit un memoriu, în ale cărui 23 puncte erau formulate cererile Românilor, — dintre cari cele mai de căpetenie sunt:

1. Guvernul să dea Românilor garanții că se va ținea de toate angajamentele luate față de ei, și anume: recunoșterea lor ca un element etnic și politic deosebit; aplicarea integrală a legii de naționalități din 1868 în ceea ce privește libertatea culturală.

2. Impărțirea de izlazuri la țărani români.

3. Dreptul pentru Români de a se folosi de limba lor maternă înaintea forurilor judecătorești.

„Tisza a declarat dlui Mihu că va sprijini pe lângă guvern aceste cereri.

Contele Khuen-Hedervary, când a luat însă cunoștință de memoriul din întrebare, a spus că un singur moment nu s'a gândit să încheie un pact cu Români; ar fi totuși dispus să trateze cu ei o apropiere, însă nu pe bazele formulate de ei.

Declarațiunea aceasta a primului-ministru a provocat ruperea imediată a negocierilor“.

Vorba „Român” în titlul societăților noastre. Români din Panciova au înființat un „Cor vocal român” și o „Reuniune a femeilor române”, înaintând statutele spre aprobare ministerului de interne. Acesta n'a vrut să aproabe statutele, până nu vor șterge din numele celor două societăți cuvintele *român* și *române*, căci, zice ministrul: ordinațiunea ministerială din 1875 oprește folosirea acestor numiri la societăți politice și sociale, îngăduind-o numai pentru cele literare și culturale. Pancioveni

nu s'au lăsat cu una cu două, ci au înaintat o nouă rugare ministrului, de astădată prin dl avocat Babeș. Acestuia i-a succedat să lumineze pe ministru, așa că statutele s'au aprobat rămânând și înspăimântătoarele cuvinte *român și române*.

Colegiul reformat din Orăștie și universitatea săsească. Deputații români ai Universității săsești, dnii Aurel Vlad și Liviu Lemeni au propus, ca Universitatea să nu mai acorde ajutorul votat pentru colegiul maghiar din Orăștie, de oarece direcțiunea acestui gimnaziu comite nelegiuirea de-a impune părinților copiilor români condițiunea, ce aceștia să învețe religia românească în limba ungurească, altminteri nu-i primește. D-nii Vlad și Lemeni au declarat, că în astfel de condițiuni elevii români nu pot urmări cursurile acestui gimnaziu, de oarece nu se va găsi niciodată catichet român, care să învețe pe Români legea lui Dumnezeu în limba maghiară.

Președintele, comitele săsesc, a declarat, că propunerea nu o poate pune la vot, de oarece ajutorul a fost votat în anul 1906 fără condițiuni. Și dintre Sași și-au arătat unii părerea de rău, că direcțiunea gimnaziului a hotărât astfel, alții au declarat, că dacă ar fi știut aceasta, nu ar fi votat ajutorul.

Poezia noastră populară la universitatea din Cernăuți. Zilele trecute s'a săvârșit cu ceremonialul obicinuit inaugurarea noului an universitar. Profesorul Dr. Friedwanger, rectorul cel nou, a rostit un discurs splendid despre „Poezia populară la Români bucovineni“. Publicul ales, care l-a ascultat, l-a aplaudat mult.

Invățătorii din comitatul Arad. Se știe, că administrația comitatului Arad, care face recomandările la guvern cu privire la salarizarea învățătorilor din acel comitat, respinge în chip sistematic cererile acestora pentru adausurile legale de leafă.

Prea Sfinția Sa episcopul Pap din Arad a cerut autorităților comitatense, să motiveze această măsură a lor. Comisiunea a răspins însă cererea episcopului, refuzând să motiveze aceasta ținută a sa. Inspectorul școlar însă a declarat, că pricina mizeriilor, ce se fac învățătorilor români, este, că ei nu pun destulă silință în instrucțiunea limbii maghiare în școlile românești.

— Cel mai bun mijloc de-a scăpa de acești bani ai lui Iuda e, că fie-care comună să aducă cele mai mari jefțe, ca învățătorii să fie plătiți de comună pe dintregul cu leafa cerută de lege. Avem pilde frumoase de comune mici și sărace, cari au făcut aceasta.

Germanii încă se mișcă. Societatea (din Viena) pentru susținerea Germanilor din Ungaria, publică un apel către Germanii din Austria, ca cât mai mulți să se înscrie membri ai societății și să sprijinească cu bani aceasta societate. „Nădăjdum mult, că vom izbuti să urcăm numărul Germanilor din Ungaria, după cum e într-adevăr, la aproape *trei milioane* de suflete. Înainte de toate vrem să punem capăt răpirii fără păreche a copiilor noștri, cari, cercetând școli de stat fără învoirea părinților sunt luați drept Maghiari“.

S'au ivit ghiarale împăcării.

În ședința dietei din 12 Decembrie, după ce s'a votat indemnizarea, ia cuvântul ministrul-președinte *Khuen Héderváry*, care după ce răspunde la mai multe vorbiri de-ale deputaților din ședințele de mai înainte, a răspuns și deputatului nostru *Dr Ștefan C. Pop*, în afacerea pertractărilor de pace româno-maghiare. Dl Dr. Ștefan Pop a zis adevărat, că *guvernul ar fi început pertractările de pace cu Români, iar în urmă tot guvernul cu dispreț le-a lăsat baltă: nu le-a luat în considerare.*

La acestea ministrul președinte *»pentru bunul nume al guvernului«* s'a văzut îndemnat a declara, că cele spuse de Dr. Ștefan Pop nu sunt adevărate. Mai departe zice ministrul, că *au fost consfătuiri și că guvernul ar voi să stea de vorbă în afacerile împăcării, dar numai așa ca să nu să pericliteze interesele statutului ungar.*

Din aceasta declarație să poate vedea, că noi cu astfel de guverne, cari intenționează nimicirea noastră ca popor în afacerea împăcării nici când nu vom putea ajunge la creangă verde. Cu gunoarele și lăpădăturile neamului nostru, de bună sama vor putea face pace, de azi pe mâine, fiindcă de-al de Șeghescu, Mangra și soții, pentru un os de ros sunt gata la ori ce. Dar cu fruntașii noștri, cari își iubesc neamul și doresc binele patriei, nici când nu vor putea încheia o pace guvernele ungurești, până atunci, până când nu ne vor garanta drepturile ce ni-se cuvin, ca unui popor, ce de mii de ani trăim pe plaiurile acestei țări.

Din dietă.

În una din ședințele trecute ale dietei a vorbit și deputatul kossuthist Kovács El s'a ocupat între altele și cu chestia naționalităților. „Luminatul“ cap a invitat guvernul să înființeze mai multe școale maghiare în ținuturile locuite de naționalități, ceea-ce e contra legii, care zice, că guvernul trebuie să înființeze printre Români școale primare și gimnazii *românești*. A mai cerut, ca învățământul limbii maghiare să fie mai intensiv, adevărat să rupă și mai multe oare din românește, ca până acum, ceea-ce este iară în contra legii fundamentale din anul 1868. Ori-ce rezistență să se înfrângă cu forța, adevărat jandarmii să nu ne mai împuște și străpungă numai, ci să se introducă și roata, ca pe vremea lui Horia, și țapa, ca pe vremea Turcilor. „Agitatorii“ să fie aspru pedepsiți, pe semne să nu fie trimiși în temnițele ungurești, ci mai întâiu să li se taie urechile și să li se scoată ochii, ca pe vremea Tătarilor. Mai declară, că aprobă punctul de vedere al contelui Tisza, că în Ungaria numai partidele maghiare au dreptul la existență. Tisza și cu supușii lui, Mangra și Brote, să se grăbească deci a trece și pe față în tabăra lui Kossuth Ferencz. Cere ca fie-care cetățean ungar să știe ungurește, și aceasta să se facă prin școală. Cere ca în favorul maghiarizării să se facă o acțiune mai cu plan și ca să se pedepsească mai aspru agitatorii naționalităților.

Să poate mai aspru? Poate cu ștreang, și acestea pentru-că contribuim cu avutul și sângele nostru la susținerea statului: aruncăm bucătura din gura copiilor la cel ce ne mușcă...

Mai zice acest deputat, că e de lipsă ca cererile de putere al slujbașilor să se mai lărgască. Adevărat nu numai gendarmii, ci și alți trași-împinai să poată pușca pe Români.

Deputatul *Hollo* învinovățește partidul guvernului, că e alcătuit tot din membri cari nu caută alta decât interesele lor. Vorbește mai departe și despre votul universal.

În ședința din 9 Dec. ministrul de finanțe *Lukács* prezintă Camerii proiectul despre schimbarea articolului de lege XLV. din 1837.

Juseth atacă guvernul pentru-că nu s'a ținut de angajamentul ce l'a luat asupra-și și declară, că n'are încredere într'un guvern care a condus niște alegeri ca cele trecute. Nu primește proiectul.

Kun B. provoacă guvernul ca să nu mai amâne lucrul cu votul universal. Osândește politica financiară a guvernului, care în țară face economii ca să poată da zeci de milioane pe lucruri de războiu. Mai zice că ultimile numiri de notari publici sunt recunoștințe foștilor corteși dela alegeri. Nici aceasta nu votează proiectul.

În ședințele următoare lucruri mai importante pentru noi nu s'au vorbit în dietă.

De când suntem Români în Ardeal.

Mulți dintre cititorii noștri știu, că istoricii maghiari și Sași caută pe toate căile să dovedească, că la venirea Maghiarilor și mai târziu a Sașilor, întreg Ardealul era o pustietate, în care nu se găsea suflet de om. Mai ales s'au încercat să dovedească lucrul acesta, în timpul mai nou, Rösler și Teutsch, fostul episcop săsesc, iar dintre Maghiari Hunfalvi (născut *Hundsorfer*). Lumina însă, ori cât s'ar ascunde sub obroc, iasă la iveală.

În București trăiește un German, Dr. E. Fischer, născut la Brașov dintr'o familie veștită acolo din Germania. Dr Fischer se ocupă de mulți ani cu studiul trecutului acestei țări, mai ales cu studiul istoriei noastre dinainte de secolul al 14-lea. Ca să-l priceapă cât mai bine, a învățat și limba cea veche slavonă — românește știe bine, e și cetățean român — acum publică mereu studii mai ales în revistele din Germania. În călindarul săsesc „*Sächsische Hausfreund*“ pe 1911 publică un studiu „Cum era în Țara Bârsei înaintea de venirea cavalerilor teutoni?“ (pe la anul 1211). Iată la ce rezultate ajunge:

1. În Țara Bârsei (ca și în celalalt Ardeal) băjbăie de numiri slavone, chiar și pe hotarul comunelor săsești. La venirea cavalerilor teutoni și a Sașilor se știe, că nu mai erau Slavi pe aici. Sașii au luat deci numirile slavone dela *Români*, cari au moștenit pe Slavi la șes și prin văi, ceea-ce le-a fost cu atât mai ușor, că mai ales Români din munți, indeosebi cei din comitatul Hunedoarei, sunt desigur urmași drepecți ai Dacilor.

2. Documentele ne vorbesc de pe vremea venirii cavalerilor și Sașilor de *Blasi, Blacci, Vlacci*, cari nu sunt alții, decât *Românii* (Valahii).

3. Un document al papei tot de pe vremea aceasta vorbește despre *Valași* (tot Români) în Moldova, un alt document despre pădurea (și munții) Valahilor și Bisenilor (aceștia erau Pecenegii). Se'nțelege, că Sașilor nu le place să recunoască așa ceva, căci atunci ar recunoaște totodată, că munții, pe cari îi stăpânesc, fără să fi călcat până bine decurând vr'unul dintre ei pe acolo, i-au furat dela Români, ceea-ce e adevărat, cu toate documentele lor plâsmuite.

4. Români de pe vremea aceea nu se ocupau numai cu creșterea vitelor, mai ales a

oilor, ei chiar și cu agricultura, după cum dovedește numirea de „arăturile Zidurilor“, adică arături mari, de pe Tâmaș (Peatra Craiului). Aici cultivau hrișcă, cea mai veche cereală la toate popoarele indogermane.

Se înțelege, că folos nemijlocit nu mai au astfel de științe. Noi tot mai mult sau mai puțin subjugăm o să rămânem. Munții cu pădurile, pe cari îi stăpânesc Sasii, trecând peste satele și munții românești, nu-i mai putem recăștiga. Dar ele trebuie să aibă un folos pentru viitor: noi am moștenit aici pe Daci și pe euceritorii lor Romani, pământul acesta partea cea mai mare dintre noi nu l'am părăsit nici odată și dacă minciuna și siluirea ni-au răpit o parte din pământ și mai ales din drepturile noastre, vom ști să ne ridicăm iară prin cultură și bunăînțelegere și să ne câștigăm pe cale dreaptă aceea ce ni s'au luat. Pentru-că Românul ține minte.

Cătră abonați. Apropțiindu-se sfârșitul anului, la numărul prezent al »Foil Poporului« am adaus mandate postale pentru reînnoirea abonamentului. Rugăm pe tubiții noștri abonați a trt mite prețul abonamentului mat din vreme, ca astfel să nu fim prea tare îngrămădiți cu lucrul tocmat în preajma sărbătorilor, când tot creștinul se bucură că poate prăznul frumoasele sărbători ale Domnului.

Cât pentru mersul și cuprinsul foil noastre, acela îl vor fi judecat celttorii noștri, cari de sigur au putut observa că not mereu căutăm a îmbunătăți foala. De această idete vom fi călăuziți și în vitor, astfel ca »Foala Poporului« să fie o adevărată foale pentru popor.

Anchora măcelului din Mărgineni.

Pentru anchorarea măcelului săvârșit de jandarmi la Mărgineni (comit. Făgărașului), s'a trimis acolo colonelul de jandarmi Adalbert Lászlo. Martorii, pe cari i-a chemat, ar fi făcut astfel de declarațiuni, încât jandarmii n'ar fi vinovați cu nimic. S'ar fi constatat adică, că Românii au bombardat pe jandarmi cu petri, ba unuia i-au luat chiar pușca, așa, că jandarmii numai făcând uz de arme, și-ar fi putut scăpa viața.

Sperăm, că fruntașii din Mărgineni, vor lămuri în curând publicul asupra cercetării făcute la Mărgineni, cercetare, care a revoltat întreg neamul românesc.

De altminteri iată cum serie o gazetă maghiară din Budapesta despre această anchoră, care lovește dreptatea în față. Sub titlul „Muncă națională sângeroasă“, zice:

„Partidul guvernamental a candidat în cercul Făgărașului contra candidatului naționalist Nicolaie Șerban, pe Werner Gyula, autor de romane (povestiri) patriotice. Dar se vede, că Valahii n'au știut să aprecieze meritele literare ale lui Werner, răsplătindu-le cu încrederea lor. Pentru aceasta însă „Valahii“ și-au luat plata lor de răsplată, căci se știe doar, că în această țară a libertăților individuale, nu se poate campanie electorală fără jandarmi.

Și era natural, ca acești bieți slujitori mevinovați, să fie atacați de Românimea nearmată. Și totuși cinci „Valahi“ au rămas morți pe teren, fapt, care trebuie trecut la dosarul vitejei jandarmarești. Candidatul naționalist avea cu cinci voturi mai puține, și totuși a învins.

Nu era mare pagubă pentru stărpirea alor cinci dușmani ai țării ungurești, dar după lege trebuia făcută o anchoră chiar contra întrebunțării armei de vitejii jandarmi“.

Criminalii au fost scoși nevinovați. Adecă ei pot împușca, de pe la spate chiar, „pentru că ei înarmați au fost în legitimă apărare față de câțiva țărani neînarmați“. Asta e dreptatea, ce ni-se face nouă. Cei de-aproape ai celor uciși, precum și noi toți Românii, avem o singură mângâiere, care ne dă tărie pentru viitor: jertfele din Mărgineni, precum și cele din Dobra și Țalna au fost aduse pentru idealul nostru național.

D societate românească pentru industria de casă.

Dl V. C. Osvadă, apostolul tovrășiilor printre Românii din Transilvania și Ungaria, a publicat în „Tribuna“ un apel pentru înființarea unei societăți românești pentru industria de casă. Dăm părțile mai importante din acest apel, dorind ca publicul nostru românesc să îmbrățișeze aceste idei frumoase, cari înfăptuindu-se, vor aduce și un venit frumos în casele harnicelor noastre țărance și ne vor înălța și renumele nostru de popor cu femei harnice și pricepătoare, de ceea ce este frumos. Stând și mai departe nepăsători în privința lucrului de mână al femeilor noastre, vom ajunge, ca străinul să pună el mâna, pe un preț de nimic, pe produsul mânilor femeilor noastre, și totodată să se laude, că frumșetea izvorite din degetele de măestre ale țărancelor noastre române, sunt ale unui neam străin. Primejdia e deja aci: În Hodac (ținutul Reghinului), unde femeile noastre sunt vestite de măestre într'ale lucrului de mână, un învățator maghiar, agent al unei tovrășii maghiare, s'a dat pe lângă conducătorii poporului de-acolo, și tăgăduind poporului un venit frumuseț, a stors dela aceștia promisiunea de-a lucra pe seama tovrășiei patriotice maghiare. Las că străinii aceștia nu vor plăti după cum merită munca femeilor, dar cunoscători fiind Ungurii, că s'au împodobit totdeauna bucuros cu pene străine, și acum se vor lauda în străinătate: iată, ce isprăvuri frumoase știe să facă femeia maghiară! Conducătorii de azi ai lor, nu au simțul de cinste, să spună adevărul despre noi, cum făcea dl Kiderlen-Wächter, fost ministru plenipotențiar german în București, acum ministru de externe al Germaniei. Acesta numai de dragul poporului nostru a cumpărat cât a stat în București țesături și chin-disituri naționale românești de sute de mii de coroane și le-a trimis în Germania la conți și principii amatori.

Dar iată, ce zice dl Osvadă:

„Să dorim, ca țesăturile și cusăturile femeii române să ajungă, prin o potrivită organizație și o cuminte acțiune — o industrie casnică, pe cât de rentabilă, pe atât de susțitoare a datinilor strămoșești și a spiritului național curat și puternic!

„Vorba fiind de o muncă, natural ca o împospătare, o organizare a aceleia nu se poate face decât cu ajutorul și cu folosirea învățăturilor, ce ni le slujește principiile economice și praxa izbăvită în cadrele acestor principii.

„Că aceasta muncă e în stare să creeze și să susțină o industrie casnică specială, ne dovedește cele câteva societăți pentru cultivarea și valorizarea țesăturilor, ce se găsesse în România, una chiar sub scutul Reginei Ro-

mâniei. Ne-o dovedesc apoi roadele ajunse la afătea expoziții, aici, în țară și străinătate.

„Ne-o dovedesc chiar și desele mici gheșeftării, ce se fac ici și colo cu cusături românești, de pildă: Societatea din Jebel, cele de prin jurul Clujului, numite Kalotaszegi (Călata) și alte o mulțime.

„Roadele, ce am putea ajunge, de sigur ar fi peste ori ce așteptare. Am ținea viuă dragostea femeii române pentru portul și lucrul mânilor sale. Am da în mâna femeii române un nou și bogat izvor de câștig și mai presus de toate am avea înșiruite în luptă pentru afirmarea națională și femeia română, de pretutindena, până la cea din urmă colibă.

„După credința noastră, întreagă această orgazație n'ar întimpina mari greutăți!

„Cu agitația și însuflețirea, ce numai femeia poate să o pornească și să o susțină, în scurt timp s'ar pute pune temelie unei mari și puternice tovrășii pentru producțiunea și valorizarea țesăturilor și cusăturilor românești.

„Pildă ne servesc femeile surori din România. Aici la noi, mai nou au alcătuit frații Slovaci o astfel de tovrășie.

„Dar mai presus ca ori-ce pilde, îndemn ne slujește sufletul nostru românesc și dorul de-a avea femeile române în o organizație, cu care se impună și cu care să se afirme.

„Amănuntele alcătuirii acestei tovrășii cu drag le vor găsi femeile române în ori-ce clipă...“

Noi încă ne unim din tot sufletul cu propunerea d-lui Osvadă. Rămâne acum, ca preoții, învățătorii și ceialați fruntași ai satelor noastre să se adreseze d-lui Osvadă pentru sfat, și dl Osvadă, pururea gata pentru munca pe acest teren, ne va lămuri — mai bine tot prin organele noastre populare — cum trebuie pornit lucrul.

Ce scriu alte gazete?

Din Austria.

Die Zeit*) (Viena). În dieta din Budapesta se înmulțesc conflictele pentru limbă. Ungaria încă este un stat de naționalități și nici o meșesugire a dreptului de stat unguresc nu poate schimba ceva din firea aceasta a statului. Noi (Austriacii) vedem în aceste experiențe naționale politice ale Ungariei de-acum reinviind o parte din trecutul nostru propriu. Noi însă nu putem învăța nimic dela Unguri, pentru-că suntem mai înaintați în dezvoltarea noastră. Numai ei pot învăța dela noi.

Reichspost**) (Viena). Sub titlul „Asfințitul idolilor Ungariei“ se ocupă de învinuirile aduse lui Kossuth Ferencz, că banii strănși pentru înmormântarea tatălui său i-a folosit spre alte scopuri și zice:

„Asfințitul acestor idoli s'a putut vedea de toată lumea cu prilejul alegerilor generale din urmă. Organizația strașnică kossuthistă, care timp de-o jumătate de veac a stăpânit sufletul poporului maghiar, mânăndu-l pe potecile înguste ale șovinismului, astăzi e în apunere.

„Kossuthismul a mai suferit o foarte grea lovitură prin destăinuirile de-acum în urmă, asupra întrebunțării banilor adunați pentru bătrânul Kossuth. S'a dovedit, că Kossuth Ferencz a exploatat numele părintelui său pentru interese necurate“.

*) Gazetă liberală, care sprijinește mai mult pe Unguri, decât naționalitățile.

**) Gazeta independentă a partidului creștin-social din Austria.

Gross Österreich (Viena): „Această teamă (de împăcarea între naționalități) stăpânește și pe oligarhii (nemeșii, boierii) maghiari, deasupra cărora atârna sabia lui Damocle a sufragiului *universal, egal și direct*. Teama aceasta i-a făcut pe cei-ce au puterea în Budapesta să fie un timp oare-care mai supuși față de „Viena“ și o înțelegere cu Românii și Croații. Cât de puțin serioase a considerat „noul sistem ungar“ aceste pertractări de pace, s'a arătat pe deoparte prin noua *prorogare a dietei croate și prigonirea atât a Românilor din Ungaria cât și a celorlalte naționalități de dincolo de Laita*. Sistemul cel „nou“ deci nu e altceva, decât *continuarea tristei ere coalitioniste maghiare* și ca și acesta se bazează numai pe temelia *unei legi electorale ultrareacționare și a alegerilor corupte*. Pe lângă aceasta, mai trosnește deja rău în casa majorității de acum din dietă, în „*partidul național al muncii*“, care trebuie să-și facă în viitor socoteala și cu puțința unei *obstrucțiuni nouă* a partidelor ungurești obstrucționiste. În astfel de împrejurări nu e mirare, dacă din când în când se repetă svornurile despre *retragerea ministrului-prezident Khuen-Hedervary* — din cauza, că suferă de ochi“.

Cine sunt stăpânii Ungariei?

În numărul trecut am, arătat care neam umple gimnaziile și alte școli secundare din țara noastră, cum și potopul de Evrei, care s'a răvărsat peste universitatea din Budapesta. Într'un număr mai proaspăt „*Alkotmány*“, foaia catolicilor maghiari, arată, că nu va mai trece mult, și toate moșiile nemeșilor maghiari vor ajunge în mâinile Jidanilor. Și ca să dovedească lucrul acesta, înșiră moșiile cumpărate de Jidani numai de *două săptămâni încoace*. Iată ce serie:

„În cele din urmă două săptămâni, după datele publicate de atunci încoace, a intrat pe mâna Jidovimii proprietăți mari în valoare de 10 milioane 440 mii 500 cor. Auume proprietatea contelui Zichy László dela Csurgó (3000 jugere) a cumpărat-o neguțetorul Weisz cu 85.000 cor.; proprietatea contelui Pejacsevich dela Zombor (3000 jug.) a cumpărat-o arăndașul de până acum Spitzer cu 2 mil. 300 mii de cor.; pădurile dela Szentelek ale băncii „*Magyar Telepítő*“—bank frații Deutsch, negustori de lemne, cu 2 mil. 260 de mii cor.; proprietatea dela Alsószilvany a băncii comerciale din Solnve de 1300 jug. Hatvany-Deutsch; proprietatea „*Victorisz*“ negustorul de cereale Herezog cu 450 mii de cor.; proprietatea princiară dela Baltavár negustorul de cai Hauser cu 1 milion 952 mii cor.; pădurea Répási-puszta, în comit. Gümör, negustorul de lemne Rosenberg cu 128 mii de cor.; moșia din Noridvor Mayer și Wolkenfel cu 1 mil. 500 de mii cor.

„Dacă aceasta va merge tot așa — continuă „*Alkotmány*“ — atât comerțul, cât și proprietatea de pământ și carierele cu diplomă (doctori, advocați) vor ajunge în mâinile jidovimii.“

De trezit se vor trezi ei și Maghiarii, dar atunci va fi prea târziu.

Cât pentru noi, naționalitățile nemaghiare, mai este și răul acela ce ni-l fac jidovii, că ei se dau totdeauna de cei mai șovinisti unguri. Jidanii, cari sunt stăpâni pe cele mai mari foi din Ungaria, sunt aceia, ce scriu cu o ură grozavă contra naționalităților. Vezi Doamne, ca astfel să se poată da ei de „*patrioți*“ buni și credincioși.

Croații din dieta ungară și limba croată.

După legea, care leagă Croația cu Ungaria, dieta croată din Zagrab (Agram) trimite 40 de deputați în dieta din Budapesta. După aceeași lege, deputații croați au dreptul să vorbească în limba lor maternă, decât ori iau cuvântul în afaceri, cari privesc și Croația. În una din ședințele trecute, un deputat croat a vorbit, firește, în limba lui maternă. O ceată de deputați maghiari au început să urle, cerând ca Croatul să vorbească în limba maghiară, ceea-ce acesta a refuzat cu indignare. Președintele dietei a avut chiar curajul să ceară și el călcarea legii, susținând că dreptul de-a vorbi croaște ar fi numai o îngăduială binevoitoare a partidelor maghiare.

Deputații croați s'au întrunit numai decât și au hotărât, că nu vor ceda cu nici un preț la pretențiunile lor legale cu privire la limbă, ear dacă ceata mamelucilor guvernamentali și a kossuthiștilor totuși vor încerca să-i împedece, atunci vor începe o obstrucție din cele mai înverșunate, făcându-i partidului guvernamental și guvernului cele mai mari greutăți.

Când e vorba de apărarea unui drept nu e iertat să lași nici o picătură din el, căci în curând s'ar pierde totul.

De altminteri în dieta cea mare a Austriei ori-ce deputat are dreptul să vorbească în limba lui, așa că acolo se pot auzi vorbiri nemțești, cehești, poloneze, rusești, slovânești, românești și italinești. Dacă totuși se vorbește mai mult nemțește, e pentru-că limba germană e o limbă universală, pe care trebuie să o cunoască ori-ce om cu adevărat cult. Ear ceea-ce se poate în Austria, trebuie să se poată, mai curând sau mai târziu, și la noi, căci același Domnitor ne stăpânește.

Comerțul nostru cu România.

În anul 1909—1910 (dela 1 Aprilie—31 Martie) România a importat mărfuri dela noi (Austro-Ungaria întreagă) în valoare de 93 milioane 603 mii 215 coroane, ear noi am importat din România în valoare de 125 milioane 466 mii 296 coroane, adică noi am dat României cu 33 milioane coroane mai mult.

Din România s'au adus mai ales mărfurile următoare: *tabac* (tutun) de 526 mii 410 coroane, *cereale* (mai ales grâu) de 101 milioane 292 mii 068 coroane, *legume și plante de nutreț* de 2 milioane 569 mii 567 coroane, *lăpturi și ouă* de 2 milioane 881 mii 819 coroane, *lemne și cărbuni* de 7 milioane 119 mii, *lână și lucrări de lână* de 1 milion 600 mii ș. a.

Noi am trimis în România *legume și plante de nutreț* de 1 milion 208 mii; *lăpturi, ouă, unt, cărnuri* de 3 milioane 804 mii; *lemne și cărbuni* de 22 milioane, *lână și lucrări de lână* de 8 milioane 600 mii; *cauciucuri* de 1 milion 170 mii; *fier și lucrări de fier* de 5 milioane; *metale prețioase* de 2 milioane 125 mii; *orez și cafea* de 640 mii; *uleiuri minerale* de 1 milion 663 mii; *bumbac și torturi* de 12 milioane 362 mii; *câneșă și alte textile* de 3 milioane 255 mii; *mătăsuri* de 1 milion 163 mii; *haine* de 2 milioane 220 mii; *pielărie* de 2¹/₂ milioane, *metale și lucrări de metale* 3¹/₂ milioane; *vite* (mai ales cai) de 5 milioane ș. a.

Sfințirea bisericii din Sebeșul-de-sus.

Despre actul sfințirii bisericii din Sebeșul de sus am primit un raport pe care din lipsă de spaț nu-l putem publica întreg, ci am extras următoarele:

Actul sfințirii l'a săvârșit Prea Onoratul Domn *N. Ivan*, asesor consistorial ca mandatar al Exelenției Sale, Duminecă în 14/27 Noemvrie.

Sâmbătă seara preoții *I. Matei* și *V. Matei* au făcut obișnuita vecernie împreună cu litie.

Duminecă dimineața a sosit mandatarul mitropolitan având în suita sa pe dl arhitect *Pamfilie* și pe preotul *I. Popa* din Săliște. La gară a fost întâmpinat de o ceată de călăreți în frunte cu învățătorul local și dus în triumf până la biserică unde aștepta poporul credincios în frunte cu preotul local îmbrăcat în ornate,

După o scurtă binecuvântare se intră în curtea bisericii și se încunjură noul Sion cântându-se lin stichira: „*Incunju-rați popoare Sionul*“

După recitarea psalmului: *Ridicați boieri porțile voastre și ciocnirea de trei ori în ușe, intrarăm în biserică*.

Se face sfințirea apei și se începe ceremonialul obișnuit.

Liturgia festivă o celebrează Prea Onoratul Domn *N. Ivan* ca mandatar mitropolitan asistat de preoții *I. Matei*, *T. Doican*, *V. Matei*, *I. Popa* și diaconul *A. Gălea*.

Răspunsurile liturgice (*Dima*) le dă un grup de clerici din seminarul Andreian.

Poporul credincios era în număr complet. Deși vreme de iarnă, o mulțime de țărani și cărturari din satele vecine. S'a remarcat însă și aici ca și în Săcădate absența protopopului tractual. Fără comentariu.

La sfârșit domnul asesor *Nicolae Ivan* tâlmăcește în cuvinte alese bucuria ce trebuie să o simtă credincioșii acestei biserici văzându-și încununată munca lor cu cel mai desăvârșit succes. Împărtășește bucuria și binecuvântarea mai marelui bisericii. Arată apoi că la noi biserică are pe lângă rostul ei religios și o menire națională și termină cu îndemnul de-a spijini tot atâta de cald și sora mai mică a bisericii, școala, ce-și așteaptă și ea întru-chiparea.

Lacrimile ce jureau în ochii ascultătorilor au dovedit mai mult decât strigătele de „*se trăiască*“, că cuvintele mandatarului au fost înțelese.

Preotul *I. Mateiu* citește pomelnicul tuturor donatorilor, între cari cei mai însemnați sunt: preotul *I. Mateiu* 200 cor., *I. Ionuș Bănățianu* 500 cor. și *I. Ionaș Belciu* 700 cor.

S'a servit apoi pentru oaspeții străini un banchet în sala școlii, la care am văzut cu plăcere și țărani fruntași. În decursul mesii corul clericilor ne-au destătat cu cântări alese. S'a și vorbit mult. Nu voi înșira toate toastele de valoare. Amintesc numai că s'au preamărit după puțințele vorbitorilor toți aceia cari au conlucrat la înălțarea casei lui Dumnezeu și la solemnitatea zilei.

Până seara ne-am întreținut la ospitală casă a părintelui *I. Matei*, pe umerii cărui trebuie așezată și sarcina și cinstea solemnității de astăzi, de unde întovărășiti de junii călăreți ne-am îndepărtat ducând frumoase amintiri și învățăminte alese.

Intru mărirea ta, Sioane!

Correspondent.

Ajută-te singur!

Cetitorii nostri cunosc chestiunea moșilor dintre Români, împărțite de guvernul nostru vitreg *numai la Ciangăi*, aduși de multe ori din Bucovina, așa că nu sunt nici cetățeni ai statului nostru. Din cauza aceasta supărare la noi, de altminteri îndreptățită, de multe ori chiar desnădăjduire pentru bieții Români, cari își văd puși niște străini în coastă pe locurile de cari s'au folosit și după cari au trăit ei până atunci.

Va veni el și ciasul nostru să ne luăm ceea-ce după dreptate și lege e al nostru. Până atunci însă trebuie să ne ajutăm singuri. O pildă bună ne dă un domn în „Gazeta Transilvaniei”, unde arată, cum țărani nostri s'au ajutat singuri, ca să pună mâna pe pământ. Iată ce ne povestește:

„Statul a cumpărat pe hotarul Dezmirului moșia Armeanului Tamaș. A împărțit-o pentru coloniști, cari să fie *numai Maghiari reformați*. Poporul din Dezmir a umblat să ceară pe seama satului un anumit loc de pășune. N'au câștigat nimic. Am umblat eu cu notarul și cu judele dela noi să ne vândă niște locuri slabe de pășune. Urmarea a fost, că pentru reformații dela noi (8—10 inși) a rupt din moșia coloniștilor 100 jugăre și li l-a făcut loc de pășune. În anul 1907 reformații au băgat cu plată oile Românilor în acel loc de pășune. Ce se întâmplă? Poruncă se dă, ca să dea afară oile noastre; și abia din grația celor 2 reformați și pe lângă o cinste de 16 coroane ni-au lăsat pe acel an oile noastre. Dar știut este, că nu-i rău, în care să nu fie și ceva bine. Ne-am ajutat înșine.

„Un noroc a adus cu sine, că în 1908, luna Iulie, am pus mâna pe o pășune foarte bună dela Nagy Gyula și Keresztes Arpad cu prețul de 52,000 coroane. L-am cumpărat 60 de Români și l-am intabulat pe noi, l-am regulat și întărit cu statut aprobat de comitat. Azi, după 2 ani, o parte din aceasta pășune se vinde cu prețul dublu, iar bucuria popoului, văzându-se cu turmele și vitele sale adăpostite pe al său, nerugător de nime, e aproape de nedescrie.

„Și aci stă adevărul „*să ne ajutăm înșine*”; căci ilustrul deputat de atunci și iubitul *Dr. Iuliu Maniu* în persoană a ostenit la noi și în mod gratis ne-a ajutat la cumpărarea și intabularea acelei moșii. Domnia-sa ne-a sprijinit de am dobândit dela ai nostri un împrumut pe lângă condiții favorabile (dela „Economul” din Cluj”).

Români, întovărășiți-vă și cumpărați pământ și iar pământ!

Știri politice din străinătate.

Austria. Abzicerea ministerului austriac. În 12 Decembrie st. n. ministrul președinte al Austriei, baronul Bienert, a prezentat Majestății Sale abzicerea întregului cabinet (ministeriu).

Majestatea Sa i-a primit dimisiunea, dar până la formarea noului minister, l-a însărcinat tot pe dânsul cu conducerea afacerilor statului.

De altcum această demisie se explică cam așa: Guvernul Bienert știe, că numai cu un guvern abzis poate nădăjdui, ca să se voteze proiectele de legi: bugetul provizor, convenția cu Sârbia și legea Băncii.

În cercurile deputaților e lătită convingerea, că baronul Bienert, după votarea legilor susnumite, va fi de nou însărcinat cu alcătuirea noului minister.

Germania. În Reichstagul (dieta) german, cancelarul împărăției a luat cuvântul, stărind asupra intențiilor pacifice ale Germaniei. Noi — a zis el — urmărim în mod sincer păstrarea păcii și a echilibrului european (adecă să nu se întărească vr'un stat pe socoteala altuia) și în acest scop în repetate rânduri am discutat cu Anglia chestiunea reducerii înarmărilor pe apă (corăbiile de războiu). Ținuta noastră a contribuit mult la întărirea legăturilor noastre prietenești cu Anglia.

Ce privește Turcia, cancelarul a spus: că Germania dorește din toată inima, ca imperiul otoman să facă propășiri în noua sa formă de guvernământ. Germania, ca și de altminteri cele două aliate ale sale: Austro-Ungaria și Italia, e o partizană hotărâtă a statu-qu-ului (a stării de acum) și a păstrării păcii în Balcani.

Italia. Ministrul de externe italian a ținut o vorbire mai lungă în parlamentul din Roma, în care a spus, între altele și următoarele lucruri importante:

Politica noastră nu are gânduri ascunse; temelie ei solidă e Tripla-Alianță. În întâlnirile din anul acesta, n'a fost vorba nici de prenoirea nici de schimbarea ei. Cele trei state aliate, (Austro-Ungaria, Germania și Italia) sunt înțelese pentru păstrarea păcii și a stărilor de astăzi, susținând întregitatea Turciei și a statelor balcanice, (Bulgaria, Serbia, Muntenegru și Grecia), cărora noi le dorim un progres pacific.

Ce privește manifestările iredentiste (în Italia sunt mulți, cari ar voi să rupă dela Austria Triestul și partea de sudvest a Tirolului, unde locuitorii sunt în majoritate Italieni), în străinătate li se dă o importanță mai mare decât merită, așa încât ne împedecă de-a trage din alianță toate foloasele, ce ne-ar putea da.

În ce privește desarmarea, ori de câte ori s'a încercat o înțelegere pentru desarmare, relațiunile dintre state s'au răcit. E mai bine a urma calea contrară, adecă de-a urma conclucrarea, precum fac toate marile puteri și mai ales noi și aliații noștri, anume de-a înlătura toate cauzele de neînțelegere.

Anglia și Germania. „Figaro”, o gazetă mare din Paris scrie, că între Germania și Anglia s'a încheiat o convenție secretă, pentru apărarea intereselor economice și mai ales a intereselor coloniale. Știrea aceasta nu prea e pe placul nici al Franciei, nici al Rusiei, cari ar vrea să vadă pe toată lumea contra Triplei-Alianțe: (Germania, Austro-Ungaria și Italia, la cari s'a alăturat și România).

Rusia. Poliția din Moseva a făcut o mulțime de arestări în oraș și prin împrejurimi. E vorba, că s'a dat de urmele unei organizațiuni revoluționare, care se întinde preste Rusia întreagă. Organizația a fost descoperită în urma confiscării unor scrisori bănuite. Poliția ține în secret descoperirea făcută, se știe însă, că partea cea mai mare dintre arestați sunt muncitori.

În Moseva și Petersburg au fost bătuiți și arestați mulți studenți, cari au manifestat în memoria marelui filozof și binefăcător Tolstoi. Poliția a oprit lumea să mai meargă la mormântul acestuia, ca să se roage pentru sufletul lui.

Rusificarea Finlandei se continuă în modul cel mai brutal. Au intervenit deputații camerei franceze, dar un deputat din Dumă a luat cuvântul în numele „Adevăraților Ruși” și a respins adresa Francezilor, cari sunt aliații Rusiei, zicând, că ea vine

dela niste canalii (p... de câne). Președintele Dumei nici n'a chemat la ordine pe vorbitor. Toată urgia Rusiei apasă acuma greu asupra nenorocitei provincii, care are locuitorii cei mai culți din întreaga Rusie barbară. Toți funcționarii dela vâmi au fost înlocuiți, numindu-se Ruși. Nu face nimic, dacă nici unul dintre ei nu-și pricepe slujba și toți fură de stâng. Să fie numai Ruși și cât se poate de șoviniști.

Turcia. Marele vizir Hachi Pașa a cetit în camera turcească o expunere, în care constată, că în ceea-ce privește *Creta*, hotărîrea creștinilor de-acolo, ca să fie împreunați cu Grecia, nu are nici o valoare. Consiliul marilor puteri din Creta a declarat în timpul din urmă, că chiar dacă Turcii din Creta ar cere împreunarea cu Grecia, nu li s'ar împlini dorința, pentru-că stăpânul suveran al Cretei este și rămâne Sultanul.

Ministrul plenipotentiar turc, dela Belgrad, a predat guvernului sârb nota Porții (a guvernului turcesc), prin care anunță, că Poarta va închide toate școlile sârbești din Sârbia veche și din Macedonia, dacă comitajii sârbi nu se vor liniști.

Guvernul sârb a declarat, că va interzice Sârbilor, cari voiesc să organizeze bande pentru trecerea în Turcia.

La Ienige-Vardar în Macedonia, a fost spânzurat învățătorul bulgar Lașchinoff, care fusese osândit la moarte de tribunalul de războiu, pentru-că a fost dovedit ca susținător al bandelor bulgărești.

Poarta se ocupă serios cu elaborarea unui întreg program de reforme pentru Macedonia. Turcia e hotărâtă să facă toate îmbunătățirile cu putință în vilaietele creștine, și aceasta din propria ei inițiativă și în măsura, în care le va crede compatibile cu interesele întregii împărății. Sub nici un cuvânt și sub nici o formă, ea nu va suferi o eventuală intervenție din partea marilor Puteri. Fie-că acestea ar interveni de capul lor, fie în urma unui apel către Europa din partea Bulgariei.

Din cugetările lui Leo Tolstoi.

Cel bogat pentru 3 suflete are 15 odăi și nu permite săracului să se încălzească și să înopteze. Țăranul, pentru 7 suflete are o colibă de 7 coți și primește cu dragă inimă pe străin.

Nimic nu înfrumusețează viața ca deprinderea statornică de-a fi bun.

Când doi se ceartă — întotdeauna amândoi sunt vinovați.

Credința îți redă liniștea sufletească.

Să nu credeți, că puteți afla liniștea sufletească fără credință.

Oamenii trăiesc prin dragoste; dragostea către tine — e începutul morții; dragostea către Dumnezeu și oameni — e începutul vieții.

Dacă cineva nu-și poate ierta fratele, nu-l iubește. Adevărata iubire e fără de sfârșit și nu există supărări, pe cari să nu le ierte, dacă dragostea e adevărată.

Nu există un lucru mai neîndoios ca moartea, care ne așteaptă pe fie-care; cu toate acestea trăiesc astfel, ca și cum moartea n'ar exista.

Cu cât îți cunoști mai adânc viața, cu atât crezi mai mult în nemurire.

Un ministru englez bătut de femei.

În Anglia s'au făcut zilele trecute alegerile pentru dieta țării. Țara aceasta are legile cele mai libere și mai bune. Cu toate acestea, când se fac alegerile pentru dietă, atunci se poartă lupte înverșunate și în țara engleză. Lucrul e ușor de înțeles: fie-care partid vrea să eșe mai tare și mai puternic.

La alegerile din zilele trecute s'au întâmplat însă lucruri, cari până acum n'au fost cunoscute. Anume, în Anglia femeile poartă de câțiva ani o luptă tot mai mare, cu scop ca și ele să dobândească dreptul de alegere. Adecă femeile încă să aibă dreptul a vota la alegerea deputaților, cum și aceea ca o femeie încă se poată fi aleasă ca deputat.

Pentru atingerea acestei ținte, femeile engleze au pornit o luptă cu tot felul de mijloace: țin adunări, fac demonstrații, scriu cărți în această afacere etc. Ba cu ocazia unei adunări sufragetele (așa se numesc aceste femei) engleze, au atacat și bătut pe ministrul de interne Churchill. Cazul acesta, care nu este ocea de oate zilele, s'a întâmplat în modul următor:

Ministrul de interne Churchill sosise cu automobilul dela o alegere de cortezit din Worcestes. În mijlocul pieței îl aștepta mulțimea de demonstranți. Mai multe mii de oameni îi împresoară automobilul, fiind nevoit să stea. Pe ministrul Churchill l-au silit să se dea jos din automobil, iar conducătoarele sufragetelor (femeile, cari să luptă să capete și ele vot) și mulțimea au început a-l scuipa și a zvârli cu noroiu în Churchill. Când era în pericolul cel mai mare, chiar cu viața, spre fericirea ministrului, au sosit polițiștii, cari de asemenea au fost atacați de mulțime și loviți în cap cu bâte, parapleie și cu ce au ajuns, așa că poliția a fost silită să se folosească de buzdugan (bătă în cap cu nod), ca să împrăștie pe răsculați și făcând loc ministrului, l-au putut scăpa teafăr. Demonstrații nu s'au mulțumit numai cu aceasta, au spart ferestrele la palatul ministerial, precum și la casele ministrilor, așa că poliția numai noaptea târziu a putut împrăștia pe demonstranți și a face iară liniște în oraș.

Chipul nostru ne arată momentul, când ministrul de interne englez Churchill, e oprit cu automobilul în loc, să dă jos, și e atacat de sufragete și bătut cu corbace, iar mulțimea încă atacă pe ministru cu tot ce le-a venit în mână.

Vorbe bătrânești.

- Gardul rău învață vite vicleană.
- Oia se începe dela vârf și treaba dela cap.
- Câinele nu fuge de colac, ci de ciomag.
- Pădurea nu se teme de cel-ce încarcă mult, ci de cel-ce încarcă câte puțin.
- Ferească Dumnezeu de calic, când o face pomană și dracul știe.
- În oala acoperită nu cad gunoaie.
- Păcatele vechi aduc osândă nouă.
- Pielea dacă o bați se îndeasă.

Literatură și știință

Imi place!

Imi place să celesc reviste!

— „Dar nu-i ovăsul pentru găște,
„Tu nu ești bărbat literat“, —
Va zice vre-un descreecat.

Și eu, dascălul satului,
Cedez descreecatului
Și-mi văd de i, de u și a,
De Lunia pân' Dumineca.

Dar ce am pe suflet tot spun,
Cui nu-i place, zică-mi nebun:
Imi plac, — poate la lumea toată, —
Gazetele câte odată,
C'asa să ceartă de 'ndesat:
Să juri că-s dela noi din sat....

Deci spun că nu mă miră faptul,
Când din țărani, unul sau altul,
Mă 'ntreabă grav și îndesat:
Oar' domnii ca și noi să bat?

Petru O. Orlățanu

Voia întâmplării.

— Schiță din popor. —

Pe drumul țării sbura o trăsură domnească. Boierul însuși mâna caii sălbaticii. Două cocoane acoperite cu văluri pe fețe, se legănau pe arcurile trăsorei, povestind încet una cu alta. Cea mai bătrână din ele arăta tinereii pădurile de brad de pe culmile prăpăstioase, pe sub care treceau.

La o cotitură de drum să ivi cea dintâiu casă a statului, apoi moara, grădini sălbaticice cu gardurile rupte și cu pomii deși crescuți, cu crengile încăleite unul într'altul. În scurtă vreme ajungem în sat, pe o uliță largă, în care se află o fântână, unde s'adăpau vitele. Dealungul uliței se vedeau ici și colo dălmurile de peatră, la colțurile căsutele albe, împodobite cu cruci vinete frumos încrestate în ferestruțele mici. Femei cu furcile sau cu vre-o cusătură în mâni stau la porți și prin pridvoare. Trăsura sbura înainte. Clopotele dela bisericuța din deal trăgeau, sunetele lor petrecuseră pe boieri în tot decursul drumului de cum intrară în sat. Acum s'auzeau cântece jalnice ca de îngropare. La o cotitură a drumului să ivi cortegiul sărăcăcios: un copil ducea un prapur vechiu și cărpit. După el urma preotul cu patrafirul aruncat în grabă peste hainele ce mi-l deosebeau de oamenii satului, apoi patru oameni purtând sicriul de lemn. De marginea sicriului mergea o femeie, ce se tânguia amar. Mai urmau câțiva prietini ai răposatului, câțiva bătrâni și gospodarul cu sapa pe umăr. Boierul strânse frânele încruntat, caii sforăiau bătând nebunește din copite și ridicându-se în sus nu voia să treacă înainte, nici cu bine, nici cu rău. Cocoanele țipară speriate ținându-se una de alta. Câteva lovituri de biciu și trăsura sbura ca luată de vânt, cotind în ulicioara, din care eșise cortegiul.

În fața unei case, a cărei poartă era larg deschisă ședeau pe o grămadă de pietri un copil ca de cincisprezece ani.

Zadarnic răgniră cele două femei din trăsura, zadarnic să sbuciumă boierul, caii nu se opriră de cât cu roatele înțelenite în gră-

mada de pietrii. Sub arcurile ei se sbătea scaldat într'un loc de sânge copilul.

După-ce se rosti „În veci pomenirea lui“ creștinii plecară spre casa mortului, unde-i aștepta pomana, care la cel sărac ca și la cel bogat se împarte pentru odihna sufletului sburat din lumea de chin. O deosebire: la bogați se împarte pâine albă, carne și caș pline cu vin; la săraci rachiu, pâine de săcară, orz fiert, caș, sare și brânză, ca și la căscioara dela răspântia drumului, unde am aflat poarta deschisă și unde a fost căleat de roatele trăsorii boierești copilul rămas fără tată.

O droaie de copii alergară spre întâmpinarea celor ce veneau îngândurați dela groapă, mângâind fiecare după cum se pricepea, pe femeia palidă, — învălită în maramă neagră.

„Lele Mio, trăsura boierului din sat, a căleat pe Răducul dumitale și l'a omorât“. Vreo-o zece guri strigară aceste cuvinte.

Oamenii înmărmuriți să mirau cum de nu cade moartă de spaimă nenorocita văduvă.

Trăsura sta înaintea casei, cele două cocoane țineau pe brațele lor copilul leșinat.

„Urcă repede, urcă, ne ducem la spital în oraș“, îngână boierul, iar frânele tremurau în mâinile lui.

Amețită o urcă în trăsura pe biata mamă și apoi porniră.

Ce sbucium pe oamenii rămași în drum. Vecinele cu fețele înflăcărâte de para cuptorului stăteau la poartă înainte. În șura măturată frumos era masa tinsă și mai târziu ceva, pe când mesenii mâncău și beau pomana tatălui mort, nevasta acestuia ținea în mâinile ei mâna sleită a copilului ce gema lipsit de puteri.

Câteva ceasuri mai târziu, mama chinuită sta răzămătată de un stâlp în coridorul larg din casa spitalului.

Colo, pe ușa domnească intrară doftorii și maicele cu copilul ei ca să-l vindece. Dar, mai putea fi oare vindecare, să mai arătau oare minuni? Acum poate muri copilul ei sub cuțitul doftorilor, moare străin în mâni străine.

Suspine înăbușite o înceară, dar ochii ei mari, scânteitori, erau uscați, nu mai aveau lacrimi. Plânsese femeia prea mult în cele câteva zile, în cari soțul ei tânăr și voinic să bătuse cu moartea.

Maice treceau în sus și în jos de-a lungul coridorului. Ele duceau pânzeturi și fel de fel de unelte încoace și 'ncolo.

Femeia s'apropie de una din sororile de caritate și o întreaba de copilul ei.

„Acum nu să poate să-l vezi, dar vino cu noi în sală“, răspuse maica.

„Unde e, ce-i faceți, pentru Dumnezeu?“ isbucni mama.

Maica o prinse de mână: „Vino și te liniștește“, îi zise ea, „ai credință și nădejde în Dumnezeu și în iscusința doftorilor. Copilul Dumitale se va vindeca, am văzut și mai grele rupturi și le-am vindecat“.

Femeia ingenunchiă pe lepedea de piatră, prinse în mâni vestmântul sur al maicei, care îi vorbise și-l sărută.

Dumnezeu să-ți răsplătească binele ce mi-l'ai făcut prin vorbele Dumnitale“ zise ea.

Urcă deci scările late în urma sororilor de caritate. În sala largă ea să așeze pe un scaun la fereastră.

Oamenii intrau și eșeau într'una, pe

ușa mare din dreapta... Unii legați la cap, alții la mâni. Un miros aspru și strâns umplea aierul și îi lua femeii răsuflarea.

Jos în grădină, în umbra arborilor drepti ca luminările, ședeau pe canapele de papură chipuri de oameni slăbiți, cu fețe trase ca din ceară. Alții mai intrămați umblau încet spriginiți de băte.

Femeia își împreună mâinile și începu să se roage încet lui Dumnezeu. Așa trecu un ceas după celalt.

În fine să apropie o maică de ea și făcu semn din mână ca să-i urmeze. Își făcu femeia cruce și plecă cu sora de caritate. Ochii i-se împăingiră și inima-i bătea ca un ciocan.

Trecură printre paturile bolnavilor până la celalt capăt a unei săli mari. Acolo deschise maica o ușă, zicându-i să între. Era o cameră cu două paturi. Într'unul dormea o femeie, în celalt, la capul căruia sta o maică, zăcea întins nemișcat Răducul ei.

Mama ingenunchiă lângă pat și începu a săruta mâna rece a copilului, ce o privea cu ochii străini ca duși de pe lume.

„Așteaptă, acum își vine în fire“, zise maica și minunea lui Dumnezeu, femeia se liniști.

Maicele acestea, ce umblau ca niște mucenite printre paturile bolnavilor, erau sfinte, lor le credea. Cum să nu îi creadă sfintei ce sta acum plecată spre copilul ei și-i spală fruntea și tâmplele cu o apă bine misoritoare?

Copilul începu a-și mișca capul și a-și ținti privirea din ce în ce mai trează spre ea. Apoi tinse mâinile zicând:

„Mamă!“

Și buciumul sec se topi din inima bietei femei, care începu a plânge cu suspine.

Atunci maica trase de pe copil straiul moale, ce-i învălea piciorul drept, care era legat, deși îi lipsea copilului dela genunchi în jos.

Era tăiat!

Un răgnet, ca de fiară lovită de glonț, cutremură camera.

Copilul speriat începu a plânge; maica să pleacă spre el liniștindu-l.

„Schilod, schilod“, se tânguia femeia, „să-l fi lăsat să moară, mai bine era de el.“

Maria Cunțan.

Poezii populare.

Culese de P. C. din Lugoj.

Fă-mă Doamne ce mi face
Fă-mă ce mie îmi place:
Fă-mă peana leului,
Din gura păraului,
S'aud vinul ciuruind,
Și pe badea boi mânănd.

Mână bade boii bine,
Nu ținea ochii la mine,
Că și-a ta muere vine,
Numai vine amănat,
Cu capul neperiat,
Cu obrazul nespălat.

Cântă cocoșul odată,
Eu fui gata periată,
Când cântă de două ori
Eu și culegeam la flori,
Când să vârsau zorile,
Eu îmi puneam florile.

Sub poale de codruț verde,
Badea murgu-și poteovește,
Și la mândra lui gândeste.

Glume și snoave.

„Tie Doamne, nu ți-a rămas...”

Parpangel, fiul cel mai mic a tatălui său, într-o zi luând pe cele șapte mirluțe ce le avea, a plecat împreună la pădure după pui de pasere.

Ajunși în pădure nici n'au umblat mult timp și numai ce deteră de un fag mare și înalt, care avea numai la vârf puține cloambe, unde credeau ei că va fi un cuib cu pui.

Oa să se suie la cuib nu se putea odată cu capul. Atunci Parpangel, tatăl copiilor, a rugat pe Dumnezeu să facă cloambe pe fag, de jos până la cuib.

Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea și mirluțele împreună cu dada lor, nu se opriră până aproape de cuib, înșirându-să toți pe o cloambă.

Dada a virit mâna în scorbură și scoțând câte un pui, a dat fie-cărui purădău câte unul.

După-ce le-a dat la fiecare câte unul a zis:

„Aha, Tie Doamne nu ți-a rămas”

Atunci Dumnezeu a luat toate cloambele, lăsând numai pe aceia pe care stăteau ceu-cele, sau copiii dadii.

Acum era acuma, că nu se mai puteau coborî, și pe Dumnezeu nu îndrăzneau ca să-l mai țigănească să le pună cloambe pe fag.

În urmă le zisă dada:

— Eu mă voiu ținea cu mâinile de cloamba, pe care ședem și voi unul câte unul să veniți peste mine, așa că cel mai mare să se țină de picioarele mele, al doilea de ale acestuia, până vom ajunge jos.

Zis și făcut.

Când erau toți lanț spânzurați a strigat dada: „Țineți-vă bine, ca să scuipe dada 'n mâni.”

Și când a gătat vorba, au fost toți jos grămadă.

Văzind Parpangel că toți să văieta, care de picioare, care de mâni ori de cap numai Parpangel cel mititel se strimba din gură a zis, că acela ride de falos că n'a picat de sus. Dada cel bătrân aflând că lui Parpangel cel mititel îi ese cel sufletel, fiindcă a picat atâtea cioară pe el, a zis:

„Arhangel, arhangel

„Lasă-mi tu pe Parpangel

„Oă de mă voiu mânia

Cu'n baros în cap ți-oi da”.

Toaca'n cer...

— Dada! — zise odată copilul țiganului cătră tatăl său, — am auzit toaca în cer.

— Și cum făcea, mâncate-aș puiule?

— Făcea: șovincode, șovincode, șovincode, — șovaiii, — șovaiii, — șovaiii. Auzise adecă puiul de faraon, pe un român ascuțindu-și coasa, care-i părea că sună „șovincode — șovincode — și când tăia în iarbă făcea șovai, — șovai.

Toaca'n cer.

atob.

Intrebare și răspuns.

Când întrebă cineva, dacă-i departe până în cutare loc, cel glumeț îi răspunde: Ia numai un deal și-o vale și-o limbă de pădure și-o fugă de iapă până-ce creapă și mai fugi o bucată cu pielea în spate.

Răspuns nimerit.

Tatăl: Pentru ce te uiți, Vichi dragă, în toate părțile când ne aflăm la petrecere?

Fata: Pentru ca să-ți capăt dumitale tată un ginera.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 15 Decembrie n.

Înalt Prea Sfințitul arhiepiscop și mitropolit Ioan Meșianu a fost numit de Maiestatea Sa *consilier intim*. Acest titlu ar fi fost cu cale ca de mult să-l fi primit capul bisericii noastre, luând în considerare mai ales, că noi Românii și așa nu avem mulți bărbați, cărora să li se poată da acest titlu. Dar așa sunt guvernânții noștri. Ei se întrepun contra la ori-ce ridicare în rang a unui fruntaș român.

Di Vasile Stroiescu, marele binefăcător a neamului nostru, care a dat sute de mii de coroane mitopoliilor noastre din Sibiu și Blaj, a dăruit zece mii de coroane pentru înființarea unei biblioteci pe sama studenților noștri din Cluj. Indemnul la aceasta faptă frumoasă l-a luat dintrun articol al iubitului nostru poet Octavian Goga, care a arătat, ce părășiți sunt studenții noștri dela universitățile ungurești și ce primejduiți le este sufletul lor românesc între străini.

Cântece românești. În Maramurăș a cules dl. Tiberiu Brediceanu, tinărul și talentatul nostru compozitor din Sibiu, aproape două sute de melodii populare, cutreerând două săptămâni prin acel ținut frumos. Melodiile acestea vor fi tipărite de Academia Română din București.

Aviz. Membrii români ai adunării municipale din comitatul Sibiului sunt rugați a lua parte la ședința ce se va ținea Marți în 20 Decembrie st. n. a. c. oarele 10 a. m. în localul casinei române din Sibiu. Obiectul: *reorganizarea Clubului municipal*. Sibiu în 10 Dec. 1910. Dr. Lemény, președinte. Dr. Borcia, secretar.

Di Aurel Bănuțiu, directorul artistic al Societății pentru fond de teatru român, a călătorit în săptămânile din urmă prin mai multe orașe pentru a înființa comitete filiale teatrale. Așa a fost la Cluj, Oradea-mare, Tinca, Beiuș și până la Careii-mari la marginea românismului. Pretutindeni s'au înscris mulți Români vrednici ca membri la aceasta societate, care trebuie sprijinită de toată suflarea românească.

O pildă vrednică de urmat. Harnica reuniune de meseriași din Blaj a pus la cale un șir de conferințe pentru meseriași. Conferința primă a ținut o părintele canonic Dr. Vasile Suciu în sala casinei române. Conferințele vor urma în fie-care Duminecă,

Pomenirea canonicului Bunea. La 30 Nov. n. s'a împlinit anul dela moartea marelui nostru scriitor bisericesc și Român naționalist, canonicul Augustin Bunea. La Blaj s'a slujit întru pomenirea acestui suflet o liturgie și un părăstas, la care au luat parte profesorii și teologii. Dela biserică au plecat cu toții la mormântul acoperit de cea dintâiu zăpadă a anului, vărsând o lacrimă de durere pentru pierderea îndurată de neamul nostru. În seminar, societatea „Inocentiu Micu-Clain” a ținut

o ședință extraordinară, la care s'a citit o conferință despre viața și faptele celui-ce a fost Augustin Bunea.

Ocaziune potrivită este acum a comanda fiecare abonat al nostru »Călin-darul Poporului» pe anul 1911. Anume, după-cum spunem și la alt loc al foii noastre de azi, la numărul prezent am adaus mandate postale pentru renoirea abonamentului. Deodată cu trimiterea banilor pentru foaie, ori-cine poate comanda și Călin-darul, crușând astfel porto postal, prin aceea că trimite toți banii deodată, atât pentru foaie cât și pentru călin-dar. Cuprinsul „Călin-darului Poporului”, care este cel mai bogat și mai ieftin, îl află cetitorii noștri în partea inseratelor a foii. Prețul este 40 bani, iar pentru trimiterea pe poștă 5 bani deosebit.

Femeile gr-cat. din Dumitra au înființat de curând o reuniune numită Sfânta Maria, mai ales pentru înfrumusețarea bisericii și pentru cultura morală. Dumineca trecută și-au ținut adunarea generală. Din raportul făcut se vede, că membrii reuniunii emigrați în America au cumpărat prin colectă un clopot în preț de 420 coroane. S'au mai cumpărat o sf. Evanghelie, o toacă, nu epitrafir și un feșnic. Acum membrele reuniunii țes la o foarte frumoasă haină bisericească. Șapte pă-rechi trăiau mai înainte în căsătorie nelegiuită, acum toți s'au cununat în fața altarului. Iată, ce poate face un păstor vrednic cu oameni de bună înțelegere.

Convocare. Pe baza concluzului comitetului central din 3 Decembrie 1910 și în conformitate cu §-ul 20 din statute convocăm a XXII-a adunare generală ordinară a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” în Poplaca, pe Duminecă în 25 Decembrie n. a. c. la 11 ore a. m. Program: 1. Prezentarea raportului general al comitetului central, a rațiociniilor pe anul 1909 și proiectul de buget pe 1911. 2. Propuneri eventuale din partea membrilor. 3. Discursuri de interes general economic. 4. Verificarea protocolului ședinței. Sibiu, 13 Decembrie 1910. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”. Pant. Lucuța, prezid. Vic. Tor-dășianu, secretar.

De-ale gazetelor. De vr'o câteva săptămâni încoace, s'a pornit o discuție aprinsă între unele gazete de-ale noastre. Această discuție nu este, însă, de loc înbucurătoare, din cauză că s'au început a se face câte învinuiri și bănuieli toate din partea unora asupra celorlalți.

Dar în aceste zile comitetul executiv al partidului național se întrunește în Budapesta. Să sperăm, deci, că din partea acestor aleși fruntași ai neamului nostru se vor da lămuririle și directivele necesare, ca astfel în curând să se poată pune capăt unor discuții al căror rost nu ne prea poate înbucura. Ba își face impresia, că la noi nu mai există la unii oameni nici o disciplină de partid.

Alegeri comunale. În Chișineu (Banat) a învins lista românească cu 110 voturi la alegerea reprezentanței comunale. Izbânda aceasta frumoasă e de-a se mulțumi fruntașului Român, Dr. Cornel Ardelean și bravilor țărani, cari s'au dovedit luptători vrednici.

Și în Socodor a învins lista românească în contra listei prezentate de urgisitul notar Varga.

O amendă, care face cinste. La alegerea membrilor în congregația comitatului Timiș din cercul Murani a învins lista românească. Ca să se răzbune, nu s'au mulțumit numai cu recursul, ci au început să asuprească pe bravii alegători români. Cel dintâiu lovit a fost părintele Moldovenescu din Murani, care a fost pedepsit cu 200 coroane, pentru că ar fi vătămat pe președintele adunării Iuliu Țiriac. Cum? Părintele mijlocise la președinte, ca să lase să voteze și alegătorul Traian Mihailovici, pe care îl respinsese la început. Pedepsa a dictat-o tot președintele. La răvaș și aceasta lângă cele multe!

Monument pe mormântul lui Ioan Creangă. Pe mormântul lui Creangă din cimiterul „Eternitatea” din Iași, a ridicat dl I. Ionescu, tipograf, un monument modest, primul, ce s'a ridicat în cinstea marelui povestitor popular. Dl Ionescu a fost prietin intim al lui Creangă și a rămas un admirator statornic al celui-ce ne-a părăsit prea de vreme. Frumoasă recunoștință!

În „cinstea” marelui Kossuth. O gazetă nemțească din Budapesta a sfetit un lucru întâmplat acum 15 ani, care dacă s'ar adevăra va face multă „cinste” nației ungurești. E vorba că s'ar fi adunat vre-o 180 mii coroane, pentru ca să aducă pe mortul Kossuth acasă în țară. Bani sau dat lui Carol Eötvös „viteazului,” care a și plecat cu banii la Turin. Tot atunci capitala Budapesta a mai trimis și pe viceprimarul Gerlóczy în aceeași afacere, dându-i o altă sumă de 200.000 cor. Acesta din urmă a plătit tot ce i-s'a cerut pe lângă cvitanță. Sosit Eötvös acasă i-s'a cerut și lui socoteala, dar acesta ar fi zis că plățile ce le-a făcut el la Turin sunt așa de tainice încât nu-i ca cale să fie roscolite, ca să nu dea vre-o umbră asupra numelui lui Kossuth, și nici nu s'a roscolit până acum după 15 ani, când vine fostul agent al guvernului D. Pázmadi și cere socoteala. De se va descoperi are să se facă un mare scandal, — de cumva nu se va respecta zicala: „Corb la corb nu-și scoate ochii”.

Furt în cancelaria comunală. Din Lupac (Bănat) se scrie, că niște hoți rămași necuroscuți până acum, au intrat în cancelaria comunală, au luat lada cu banii și ajungând afară la câmp au spart-o, luând din ea trei mii de coreane, că mai mult nu erau. Intr'o odaie lângă cancelarie dormeau patru străji comunale, dar fiindcă străjuiau *durmind*, n'au auzit nimic.

Szabó György, scârbosul învățător renegeat, a defraudat, după cum s'a dovedit până acum, 50 mii de coreane. De altminteri toți aceia, cari se lapadă de neamul lor, sunt niște buruieni veninoase, de a căror pierdere nația lor se poate numai bucura.

Johann Orth, fostul archiduce austriac, care a renunțat la toate titlurile lui și a plecat în lume, fără ca să i-se mai audă de nume, a murit acum doi ani într'un sanatoriu. Cel puțin așa spune mama lui, marea ducesă Alice de Toscana, care se află acum bolnavă la Via Reggio în Italia.

Ciuma a luat o întindere înspăimântătoare în Mangiuria. Mai multe semintii de nomazi sunt infectate de ciumă. Pe toate drumurile zac cadavre de ciumați. Poporațiunea e îngrozită, mai ales că și în Siberia e mare lipsă de medici. La Petersburg sunt temeri, că ciuma va veni și dinspre Siberia în Rusia, după-ce a intrat deja în Odesa.

Boala de gură și de unghii, despre care am scris în unul din numerele trecute, se ia

și la om. Un ziar din Viena scrie, că în timpul din urmă mai multe persoane s'au molipsit de aceasta boală, îmbolnăvindu-se la gură. Molipsirea s'a produs din cauza consumării de lapte nefert dela vaci bolnave. De aceea laptele trebuie fiert cât se poate de bine înainte de a-l mânca.

Beutura și tăbacul. Stefan Havila, o calfă de tapițer, în loc să se ducă dela lucru acasă s'a dus la crâjmă. Amețit rău de beutura, s'a dus acasă, s'a aruncat pe pat cu țigara aprinsă. În curând a adormit, dar în curând s'a și deșteptat, în flăcări și fum. I se aprinsese patul din țigară. Buimăcit, s'a sculat și a cercat să iese din casă. Lângă ușă a căzut însă amețit jos. Au venit vecini, l-au scos afară și cum dedea semne de viață, l-au dus la spital. Aici însă a murit înainte de a se face ziua.

Boerii și munca. Se socotește drept mare minune, că contele Bethlen Pál, a deschis cancelaria advocațională în Budapesta, unde va trebui să muncească ziua întreagă. În România sunt boieri de viță veche, cari sunt ingineri, advocați, medici. A munci nu-i rușine!

Știutorii de carte din România. Până acum se credea, că numai în Rusia și în Turcia se află mai mulți neștiutori de carte ca în România. În toate cărțile străine se scria, că în România sunt 80, ba chiar 85 la sută oameni, cari nu-și știu iscăli nici numele. Ministrul școalelor a făcut o nouă numerotare a populațiunii și s'a aflat, că numărul știutorilor de carte s'a urecat de 10 ani încoace dela 20 la 40 la sută. Aceasta mulțumită mai ales dlui ministru Haret, prietenul țaranilor, care a făcut foarte mult în timpul din urmă pentru înaintarea țărănimii.

Dragoste fiască. În Viena a fost găsit pe un mormânt proaspăt un băiat de 14 ani, împușcat, cu revolverul lângă el. Cercetându-se, s'a aflat că e școlarul Anton Barba, care ne mai putând îndura durerea pentru pierderea de curând a mamei sale, s'a sinucis pe mormântul ei.

Tot beutura! Ilie Todor s'a cam slobozit la beutura când cu târgul de săptămână din Sibiu. În drumul spre Șelimbăr s'a culcat între șinile căii ferate, un pat nu prea moale chiar pentru unul cu capul plin. Din norocire, conductorul mașinei dela un tren, ce tocmai venia, l'a văzut și oprind mașina l'au luat în tren și l'au adus la poliția din Sibiu. Aceasta i-a dictat o pedeapsă de 30 coroane.

Ger mare. În Rusia (Caucazia) domnește un ger îngrozitor. Într'o singură zi au înghețat o sută de oameni și cinci sute de cai.

Urmșii unei bețive. Un profesor din America a făcut cercetări asupra urmașilor femeii Ada Jurske, vestită de bețivă și tâlhăriță, moartă înainte cu 75 de ani. Eată ce s'a aflat: din 700 de urmași, pe cari i-a putut constata, au fost 181 prostituate (muierii stricate, cari se vând), 106 copii nelegiuți, 144 cerșitori, 64 cari trăiau în azile pentru săraci, 76 de hoți și 7 ucigași. Familia aceasta de bețivi și criminali (una se ține de cealaltă) a costat statul în decurs de 75 de ani aproape 6 milioane de coreane.

Ofița. Acum s'a publicat statistica celor morți de ofiță (tuberculoză, ftizie) în luna Aprilie 1910, în Ungaria. Sunt cu totul 7558 morți de aceasta boală nemiloasă, dintre cari 877 în Ardeal, adică în proporție cu numărul sufletelor mai puțini decât în Ungaria propriu zisă. Comitatele din Ardeal cu mai mulți morți de ofiță sunt Hunedoara (116), Murăș-Turda (115), Cluj (111), Solnoc-Dobâca (100); mai

puțini Bistrița-Năsăud (24), Brașov (22) și Făgăraș (22).

Otrăvire cu unt măestrit. În țările din apusul Europei untul a ajuns prea scump pentru oamenii cu mijloace mai restrinse, așa că s'au înființat fabrici, unde facunt pe cale măestrită din altfel de grăsimi, cum e și untul margarin. Oamenii îl cumpără și-l mănâncă și se mângăie cu ideea, că mai schimbă untura de porc și săul și cu altceva. O fabrică de lângă Hamburg (port mare în Germania) a fabricat unt de acesta în calități uriașe și l-a pus în vânzare fie din negrijă, fie din alte cauze, destul că untul acesta a otrăvit o mulțime de persoane, din cari unele au și murit. Acum s'a aflat, că untul măestrit a fost răspândit prin toată Germania, așa că zilnic sosesc știri din toate părțile împărăției despre înveninări cu acest unt. Autoritățile au vestit, că nimeni să nu mai mănânce unt măestrit. Totodată l'a confiscat de pe la toate prăvăliile, unde se vindea.

Dela oficiul postal am primit încunoștințare, că în urma ordinațiunii ministrului reg. ung. de comerț Nr. 70974/1910, începând dela 1 Ianuarie 1911 pentru vasele de războiu ces. reg. cari umblă pe ape străine nu se mai folosește mandatul postal *international* (tipăritura galbină) pentru trimiterea banilor, ci *mandat roșu*, pe care-l folosim noi aici în țară.

Mai departe oficiul postal din loc ne roagă să publicăm că începând din 19 până în 24 Decembrie st. n., toți aceia cari voesc să trimită pachete, să se grăbească din vreme căci altcum pachetele în acele zile, în urma marelui aglomerării pe sărbători, pot întârzia la poștă mai multe zile ca de obicei.

Despre potop. Între oamenii învățați sunt și de cei cu creierul slab, cari adică nu pot rumega învățătura multă, care și-au îndopat-o în cap, așa că se apucă apoi să spună la prostii. La unii din acestia le place mai ales să se acețe de Sfânta Scriptură și să susțină că cele spuse în cartea aceasta sfântă sunt povești. Mai ales le place să-și bată joc de facerea lumii, de Potopul lui Noe și altele. Ei bine, tocmai zilele acestea publică un mare învățat, Herman Hilprecht, profesor de universitate, o carte în care dă în traducere documente vechi de peste două mii de ani dinainte de Christos. Aceste documente găsite la Nippur în Babilonia, sunt niște table de pământ ars, pe care e săpată cu litere în formă de cuie, cum se scria pe atunci acolo, prozicerea potopului și se dă și sfatul să se clădească o corabie mare, în care să se scape lumea de urgia lui Dumnezeu. Astfel se dovedește, că vorbele unor învățați sunt povești băbești, nu aceea-ce spune Sfânta Scriptură.

Căsătoriile în Coreea. Căsătoriile în Coreea (țara dintre China și Rusia, pentru care au purtat războiul Rusii cu Japonezii) se leagă foarte de timpuriu și în cele mai multe cazuri hotărăște voința părinților. Dacă părinții au ajuns la o înțelegere oare-care, atunci tata mirelui trimite tatălui miresei o epistolă, scrisă pe hârtie cu margini roșii, în care îl întreabă despre sănătate și îi pofteste noroc. Părțile principale ale epistolei sunt cele din urmă, unde îi scrie că câți feciori are și că feciorul cel mai mare voiește să se căsătorească. Tata miresei răspunde de asemenea prin epistolă și cu aceasta căsătoria — în bună formă — se consideră de făcută. E curios, că în Coreea fie-care bărbat și femeie necăsătorit, se consideră de minorean și în cazul când ar avea etatea de 70—80 ani, și ca minorean n'are nici un drept politic și cetățenesc.

Caz de moarte. *Ioan Peia*, comerciant, membru la mai multe instituții culturale și sociale românești, după un îndelungat morb și grele suferințe a răposat Joi în 8 Decembrie st. n. a. c. Rămășițele pământești s-au așezat spre vecinica odihnă Duminecă în 11 Decembrie a. c. st. n. în cimiterul comun din Făgăraș. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Jalnica familie.

Abuz cu gheșeft. Protopretorul din cercul Iadului, cu dela sine putere a procurat sute de tablite de pleu și a scris pe fie-care tablită, și încă cum se poate mai unguerește numele proprietarilor de trăsuri și căruțe din cercul său, impunând fiecăruia ca să le cumpere cu câte 2 cor. 40 fil. Sașii au protestat în congregațiune contra acestui abuz, mai vărtos pentru maghiarizarea sau schimonosirea numelor, provocând pe toți sașii să-i trimeată „zelosului” solgăbirău tablele îndărăpt. Nu știm pentru Români vorbit' a cineva? Ne aflăm în țara fără-de-legilor. *Sentinela.*

Bancnotele de o mie de fiorini, cari au pe ele data de 1 Maiu 1880, se mai primesc la Banca austro-ungară numai până la 31 Decembrie 1910. Grăbiți-vă deci toți aceia, cari mai păstrați din ele, și le schimbați. Noroc însă, că bancnotele de o mie de fiorini nu s'au prea încurcat pela noi.

Cias cu graiu. Că Neamțul face cias cu cuc, o știau și moșii noștri. Acum a iscodit un Neamț din Bern (Șvițera) un cias, care spune cu voce de om, la cătu-i ciasul. În lăuntru e adecă un fonograf, care, după cum cetim, e o mașină de vorbit.

Cook și Polul-Nord. Cetitorii noștri, știu, câtă gălăgie a făcut anul trecut Americanul Cook (cetește Cuc), care se lauda, că a descoperit Polul-Nord. Alții, cari au mai făcut călătorii spre Polul Nord, au dovedit, că Cook a mințit. El s'a ascuns atunci, nu atât de rușine, cât mai ales, ca să nu pățească ceva. Acum a mărturisit singur, că n'a ajuns până la pol.

Din năcazurile Americii. În luna Octombrie au fost opriți să intre în America (la New York) 1127 de emigranți.

Cu câtă îngrijire trebuie să fie cineva, când se hotărăște să plece la America, ni-o devedește și întâmplarea următoare, povestită de „Românul din America”, gazeta părintelui Ep. Lucaciu: Un Șvab din comitatul Timiș a plecat împreună cu soția sa spre America, la fetele lor, cari lucrau în Passaic, N. Y. un agent fără inimă nu le-a dat bilet de vapor pentru New-York, ci i-a pus pe un vapor, care pleca la Brasilia, în America-de-sud, cale de săptămâni întregi. Bătrânii au ajuns aici și neavând ce face, au lucrat și au câștigat atâția bani, ca să poată veni în America-de-Nord. Ajungând la Ellis Island, unde sunt cercetați toți emigranții, au fost aflați prea bătrâni și judecați să fie trimiși înapoi. Au venit fetele lor și au declarat, că se vor îngriji de părinții lor. În zadar! Văzând bătrânii, că nu-i modru de-a scăpa, s'au rugat să nu-i trimită înapoi la Brasilia, ci să-i lase să plece înspre Europa, că-și plătesc ei taxa pentru bilet. Cei dela Ellis Island însă zic, că toți aceia, cari nu sunt lăsați să intre în Statele-Unite, trebuie trimiși înapoi cu vaporul, pe care au venit. Astfel bătrânii au fost duși iară înapoi la Brasilia și cine știe, dacă își vor mai fi văzut Bănatul lor cel frumos și bogat.

Învățătura: cel-ce pleacă la un drum, așa de lung să nu se încreadă la ori-ce agent căci mulți sunt înșelători.

Statele-Unite ale Americii-de-Nord au după ultimul recensământ (numărătoare), fără colonii, o populațiune de aproape 93½ milioane de suflete. Intre aceștia cei mai mulți sunt Englezi, apoi Nemți, pe urmă vin Negri și Șpanioli. Câți Români sunt, nu știm cu siguranță.

Succesul unui Român. Zilele trecute s'au reprezentat cu un deosebit succes, în saloanele baronesei de Versbach, soția generalului comandant al trupelor din Viena, piesa „Farmec de fete”, scrisă de dl Dr. G. Pantazi din Bucovina. La reprezentație au asistat arhiducele Rainer, arhiducesa Maria Iosefa și alți membri ai Curții împărătești, precum și întreaga aristocrație. De cinci ori a trebuit să se repeteze piesa. Tânărul Român a fost viu aplaudat și felicitat pentru succesul dobândit de opera sa, precum și prin farmecul și poezia ei. La reprezentație au jucat jocurile din piesă fata ministrului de comerț, nepoata ministrului de război și alte doamne și domnișoare din familiile cele mai înalte.

Cerșitor bogat. În Timișoara a murit cerșitorul Thomas Pelez. Neavând rude, după moarte au mers autoritățile la casa cerșitorului și într'o ladă veche au aflat libele de depuneri cu aproape 17 mii de coroane și 2710 coroane bani gata.

Și-a otrăvit bărbatul. Minerul (băiașul) *Petrea Topor* murise nu de mult. El fusese până'n timpul din urmă sănătos tun, așa că oamenii începură a șopti, că n'a murit de moarte bună, și că nevastă-sa nu e străină de nenorocirea lui. Jendarmii aflară despre bănuielele oamenilor și arestară pe nevasta celui mort. Ea a mărturisit, că ajutată de alte două strigoi și-a otrăvit bărbatul cu rachiu, în care amestecase vitriol și suc de mărul lupului.

Omor în școală. În școala din Baiașprie era un copil mai deștept Carol Naszódi, pe care învățătorul îl puneă ca supraveghetor preste ceilalți școlari, pe cari îi scria pe tablă. Adam Schultz, un conșcolar, nu-l avea bine pe Naszódi, fiind-că îl scrisese în mai multe rânduri și învățătorul îl pedepsise aspru. Acum într'o zi Schultz intrând în școală cu pălăria pe cap, Naszódi l'a certat. Schultz mâniindu-se a scos cuțitul și l'a străpuns în inimă, rănindul așa de rău încât nu peste mult a și murit. Când se vor lăsa învățătorii de răul obiceiului de a pune pe școlari să facă pe conșcolarii lor să stea ca sfinții în școală în lipsa învățătorului?

Crima unui copil. Copilul Andrei Pasob, de 13 ani, din comuna Ouză-Vodă (Călăraș, în România) fiind certat cu un alt băiat Constantin Vieru din aceea comună și de aceeaș etate, a căutat pe toate căile să-și răzbune. Întâlnindu-l, a căutat prilej de ceartă și în curând s'au luat la bătaie. Văzându-se biruit de Vieru, scoate din buzna un briceag și-l implântă acestuia drept în inimă, făcându-se apoi nevăzut. Sosind părinții nefericitului băiat, au voit să-l ducă la spital, dar încetase din viață. Criminalul a fost arestat de jandarmi.

Fete otrăvitoare. Fetele Ecaterina și Anica Giurecă din Bărbuleți (România) aveau mare năcaz, pentru un flăcău, pe fata Zina Radu din acelaș sat. Ura lor a fost așa de mare, încât au pus otrăvă într'o smochină și au dat-o Zinei. Aceasta nebănuind nimica, a mâncat smochina, dar după câțva timp s'a simțit rău. Ea a fost dusă la spital, unde medicul a scăpat-o de moarte. Cele două otrăvitoare au fost arestate.

ECONOMIE

O bancă binefăcătoare pentru popor. Banca „Plugarul din Cacova (Bănat) cu adevărat să poate numi banca poporului, căci pe lângă banca aceasta, înainte cu doi ani s'a mai înființat o însoțire, cu scop de a ajuta pe țărani în caz de pagube în vite. După cum ne spune raportul de pe anul 1909 ce l'am primit, însoțirea aceasta e unică în felul său în întreaga Ungaria; căci pe lângă despăgubirea pentru vite, mai dă membrilor și medic pentru vite, medicina și oltuit cu totul gratuit. Însoțirea nu umblă după nici un fel de câștig, ci își acopere spesele numai din taxele sau cvotele dela membri. După raport însoțirea aceasta a avut la finea anului 1908-529 membri cu 3820 cvote. (o cvotă 1 cor. 50 bani), iar la finea anului 1909, 885 membri cu 5842 cvote și 2307 vite asigurate, prețuite în 588-700 coroane. Despăgubiri și pagube au fost în anul 1909 în total 101, plătinându-se suma de 19 210 coroane. Cei asigurați sunt locuitori din 19 comune toate în Caraș-Severin.

S'a ridicat carantina (opreliștea) pentru vitele bolnave de gură și de unghii din comunele Noerich și Pianul inferior.

Sfaturi și socoteli comerciale.

De Petru P. Simțion.

I. Partea teoretică.

(Urmare.)

i) Registrele Auxiliare.

Scadențiarul

Acesta se poartă pentru mărfurile procurate și vândute pe credit, de a ținea cont despre termenele de plată sau de încasat; tot astfel și la cambii. Se poartă deci Scadențiarul pentru mărfuri și Scadențiarul pentru cambii, sunt însă astfel făcute, ca să se poată ușor vedea ori care termin.

Scontri

Acestea se poartă foliat, cu intrate și eșite. În partea stângă se trece specificat valoarea obiectului respectiv, când intră în posesiunea comerciantului și în partea dreaptă, când se vinde din acel obiect. D. e. *Scontro de Mărfuri.* Toate mărfurile ce intră în depozit se trec în partea stângă a acestui registru însemnând pe lângă cantitatea, Nr. ect. totodată și firma de unde s'a procurat, iar când se vinde din cutare marfă, trecem la eșite, însemnând asemenea și numele cui s'a vândut.

În *Scontro de Mărfuri* se poate deschide conturi de mărfuri pentru fiecare specie de marfă sau categorie. D. e. Cont de Zahar, de Cafea sau contul Teșeturilor ori Confecțiunii etc. etc. și pe lângă cantitate se poate însemna eventual și prețul costului la intrate și al vânzării la eșite. În cazul acesta, Scontro ne arată, la încheierea anului tot odată și câștigul obținut dela respectivele valori. Dar în praxă, la prăvălii de detalii mai cu samă, nu se poate purta astfel de Scontro, de oare-ce nu permite timpul a trece tot mărunțișul în acest registru. Numai la afaceri mai mari, de en gros, unde marfa se vinde cu bucata sau toptanul, acolo se poate purta acest registru.

În senzul acesta decris despre Scontro de mărfuri, se poartă și celelalte Scontri amintite mai sus, iar întru cât vrivește modelele, acestea se pot vedea la *Partea practică*, care va urma. (Va urma.)

Poșta Redacției.

N. D. în Dobrița. Publicăm cu plăcere astfel de scrieri, dar din cât se poate să nu fie prea lungi, ca astfel să poată apărea totdeauna într'un număr.

V. R. în Partoș. Cei-ce doresc să fie candidați de primar și aleși să se însinue la protopretore înainte de alegere, dar acela — durere — candidații pe cine voește Poporul poate cere ca să se respecte și dorința lui. Pe membrii din reprezentanță îi alege poporul. Cel ce e alegător poate fi candidat și ales.

Prețul bucatelor

In Sibilia la 13 Decembrie st. n.:

Grâu	Cor. 14,60 până 15,60	de hectolitru
Săcară	—	" " "
Orz	5,60	" 6,40
Cucuruz	8,—	" 8,80
Cartofi	2,50	" 3,—
Fasole	15,—	" 16,—
Făină Nr. 3	38,40	" 34,20 la 100 chilo
" " 4	32,60	" 33,40 " " "
" " 5	31,—	" 31,80 " " "
Slănină	130,—	" 196,— " " "
Unsoare de porc	192,—	" 196,— " " "
Său brut	56,—	" 60,— " " "
Său de lumini	76,—	" 80,— " " "
Său de lumini topit	92,—	" 92,— " " "
Săpun	64,—	" 64,— " " "
Fân	5,20	" 7,— " " "
Lemne de foc neplutite	7,70	" 8,— la met. cub
" " plutite	7,20	" 7,80 " " "
Spirt rafinat	1,82	" 1,85 la litru
Spirt ordinar	1,80	" 1,83 " " "
Carne de vită pentru supă Cor.	1,20 până 1,68	la chilo
" " " friptură	1,56	" 1,68 " " "
" " vitel	1,—	" 2,20 " " "
" " porc	1,40	" 1,80 " " "
Ouă, 10 bucăți	—,80	" 1,— " " "
Un pătrar de miel	—	" — " " "

In Budapesta in 14 Decembrie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	11,10 până 11,17	la 50 chilo
" " " 79 " "	11,14	" 11,27 " " "
" " " 80 " "	11,17	" 11,2 " " "
Săcară	7,57	" 7,70 " " "
Orz	7,—	" 7,50 " " "
Orz	8,35	" 8,75 " " "
Cucuruz nou	5,15	" 5,40 " " "

Unsoare de porc Cor. 168,— până 169,—	la 100 chilo
Slănină	144,— " 145,— " " "

Sămânță de lăptărie C. 116,— până 180,—	la 100 chilo
" " trifoiu	124,— " 124,— " " "

Porci îngrășați pentru untură C. 1,44 până 1,52	la chilo
" " " carne	1,51 " 1,55 " " "
Viței	1,24 " 1,32 " " "

Pe o păreche de miei	Cor. —,— până —,—
" " " oi	—,— " —,— " " "

Prețul banilor in 14 Decembrie n.

	cumpărat:	vândut:
Galbeni	Cor. 11,27	11,37
100 Lei, hârtie	94,30	94,70
100 Lei, argint	93,—	94,30
Lire turcești, aur	21,45	21,65
1 funt șterlingi englezești	23,88	24,08
100 marce, aur	117,25	117,5
100 " hârtie	117,25	117,75
Napoleon	19,—	19,08
100 Ruble rusești, hârtie	253,—	255,—
100 " " argint	242,—	245,—

Prețul Călindarului.

Deși cuprinsul călindarului este cu mult mai bogat ca în trecut, prețul lui este același, de 20 cruceri (40 fileri), iar pentru trimiterea pe poștă este a se socoti deosebit 5 fileri pentru un exemplar.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu cîte 20 cruceri bucata, mai capătă două călindare pe deasupra și se trimite toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 14 cr. (28 fil.), dela 50 bucăți în sus cu 12 cr. (24 fil.) unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimite și cu rambură, adică să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta.

A apărut „Călindarul Poporului“.

Care este cel mai bun și mai ieftin Călindar?

— „Călindarul Poporului“!

— care apare de 26 de ani și cuprinde aproape 200 de pagini —

îți va răspunde ori și cine, care a cetit „Călindarul Poporului“. Asta a fost și în trecut, dar cu atât mai mult în acest an.

Dovezile sunt următoarele:

„Călindarul Poporului“ spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1911, după Călindarul de 140 ani; apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștampelile etc., precum și numele tuturor bărbăților noștri cari stau în fruntea Consistoarelor române gr.-or. și gr.-cal. După aceea urmează date despre școlile noastre populare, despre gimnastii, pedagogii, teologii, școlile de fete, cum și numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, reuniuni de cântări, reuniuni de meseriași, reuniuni de binefacere, reuniuni de agricultură, însoțiri de credit etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele tuturor conducătorilor lor.

Tirgurile sunt foarte bine controlate

și întocmite — altcum ca în anii trecuți — atît după luni cit și după ordinea alfabetică a comunelor.

După acestea urmează: Partea Literară

care cuprinde o sumedenie de articole de tot felul, dintre cari amintim următoarele:

- „Cântecul muncii“ poezie de Octavian Goga.
- „Om de potcă“ novelă de Ioan Agârbiceanu.
- „Cătăntia Țiganului“, anecdotă de Teodor A. Bogdan.

Un articol despre iubileul de astă-vară al Impăratului și Regelui nostru Francisca Iosif I., (cu chipul împăratului).

Poezii din popor, adunate de prin diferite comune.

Borta vîntului, povestire de M. Eminescu.

Dela Sibiu spre Rîmnice, un articol cu multe ilustrații din Sibiu și jur.

Povestea ursului și a porcului, poveste de I. Dragoslav.

Un articol despre Björnsterne Björnson, (cu chipul lui), mare învățat din țara Norvegiei, care a scris mult bine despre Români.

Românii și moartea lui Dr. Lueger, primarul Vienei (cu 2 chipuri: al lui Lueger și țărăni care au fost la Viena).

Căntece voinicești, culese de E. G. din: Porumbacul de jos, Ocna-Sibiului etc.

Di Nicolae Iorga și partidul naționalist din România (Cu chipul marelui nostru învățat din România).

Un articol despre portul românesc. (Cu multe chipuri din Săliște, Rășinari, Poiana, apoi români din Basarabia, Macedonia etc.)

Mai multe poezii de Haralamb Călămăr: Drept egal, Fetelor, Invidie, Durerea mea.

Mai la urmă, anecdotă de Speranță. — De ce sunt unii oameni albi, unii bruneți și alții negri de tot?

După acestea urmează un articol despre Aurel Vlaicu, aviatorul nostru renumit cu mașina lui de zburat. (Acest articol e ilustrat cu mai multe chipuri foarte frumoase între cari: portretul lui, mașina de zburat, mașina cum se vede în aer la diferite înălțimi etc.).

De mare valoare pentru ori-cine este articolul:

Execuția asupra averilor mișcătoare, scris anume pentru înțelesul poporului, de Dr. Alexandru Vasilie, un avocat din Sibiu, bine cunoscut în tot jurul Sibiului.

Acest articol cuprinde între altele următoarele: Timpul efectuării execuției, Sistarea execuției, Obiectele deținute de altul, Execuția contra soției Obiectele cari nici odată nu se pot cuprinde, Urmările execuției, dreptul de zalog, Excindere, Licitatia. Cu toate lămuririle legii vechi și legea nouă de acum doi ani.

Acest articol singur e vrednic atît cît e prețul călindarului. Cine nu va avea în viață lipsă a ști aceste lucruri pentru el sau un neam ori prietin al lui? E lipsă a ști toate acestea atît cel ce i-se face o execuție cît și acela care cere execuția contra cuiva. Astfel că acest călindar are valoare pentru toți anii viitori.

Un articol frumos și interesant se află scris despre Vasile Stroescu marele binefăcător al neamului nostru, sufletul nobil care a dăruit neamului atîtea sute de mii coroane. (Articolul e însoțit de fotografia marelui mecenat.)

Urmează apoi un articol despre răposatul Ioan Russu Șt-lanu (cu chipul lui), care a înființat „Călindarul Poporului“ și „Foaia Poporului.“

Iar după acestea se începe Răvașul anului, care încă se întinde pe o sumedenie de pagini, cuprinzând: toate lucrurile mai de căpetenie petrecute peste an, cum au fost alegerile și lupta noastră națională ect. Iar dintre lucrurile petrecute în străinătate amintim Revoluția din Portugalia cu mai multe chipuri între cari: Regele Manuel, atacarea palatului, orașul Lisabona, militia cu tunurile cum trec pe partea poporului etc. Aceste chipuri nu le are nici un călindar.

„Călindarul Poporului“ cuprinde cu totul peste 40 de chipuri!

Faimoșii Mangra, Slavici și Brode, cari au părăsit pe fruntașii poporului nostru și s'au dat în brațele Ungurilor, încă își iau partea lor. Un renumit desemnător român le-a pus pe hârtie chipurile lor în felul cum au umblat după groful Tisza, ca să facă împăcarea, adică o căpătuială bună pe sama lor. Aceste ilustrații satirice și de tot hazul sunt foarte interesante, cum sunt prinse de pictorul nostru. Afară de acestea mai sunt o seamă de alte chipuri.

Se caută comercianți și alte persoane potrivite, cari ar dori să vîndă „Călindarul Poporului“. Toate comanda sunt a se adresa la:

Administrația „Foaia Poporului“
in Sibiu-Nagyszeben.

I. Muntean, Ceica Vulc. Cele 5 călindare pe 1911 și-le trimitem franco, dacă ne trimiți 2 cor. 30 fil. Celelalte nu le avem.
Mai multora. Cei-ce voiesc să le trimitem câte 2—3 călindare, trebuie să trimită totdeauna banii înainte, dimpreună cu porto postal. Fără bani sau ca să se plătească când primesc călindarele dela postă, nu putem trimite, decât atunci când se comandă 20—30 bucăți. Pentru 2—3 călindare cu rambursă ar veni posta de patru ori așa de scumpă.
G. P., Bonfida. Regretăm, dar nu vă putem satisface dorința, având și noi o groază de spese cu această foaie, care e atât de ieftină.

Liferări, licități, arândări și altele.

(Datul este totdeauna după călindarul nou).

In 29 Decembrie se arândează moșia comasată din Bucurdea găunoasă, aparținătoare Mitropoliei din Blaj, dimpreună cu moșia din comuna învecinată Tūr, pe timp de 9 ani, începând din 9 Ianuarie 1912. Prețul strigării 20,000 coroane. Licitația se va ținea în cancelaria advocațională din curtea mitropolitană.

Pe hotarul comunei Ungra (Ugra) comitatul Târnavă mare, (între Căhalu și Homorod), este de arândat pentru anul ce vine dreptul de pășune pentru 300—350 oi. **Arândarea se va face în decursul lunii acesteia.** Interesenții a se adreseze pentru eventuale informațiuni oficiului comunal de acolo sau preotului român local; Sofronin Roșca, în a. p. Homorod, Nagyküküllő megye.

Vânzări de lemne.

In 18 Decembrie se licitează vinderea lemnului de lucru și de foc în Pianul-de-jos în sumă de 9869 coroane.

In 20 Decembrie se vor vinde în Sighișoara 1895 bucăți stejeri tăieți. Prețul 58.476 coroane.

In 21 Decembrie vinde compozitorul din Gelința o pădure de brad cu 14 319 coroane.

In 22 Decembrie se vinde în Hosman 40.195 stejeri. Prețul 884,300 coroane.

In 20 Decembrie 1910 se vor vinde în Sighișoara mai mulți stejeri tăieți din pădurile orașului. Licitația se ține în sala magistratului la 10 ore a. m.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“.

Se poate căpăta în tot locul

Kalodont

26 31—42 a lui Saig

oremă de dinți neînununjurat de lipsă păstrează dinții curați, albi sănătoși.

Un mașinist
 se primește la
 „Tipografia Poporului“, Sibiu.

Ludovic Ferencz,
 creitor de bărbați,
 Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,
 recomandă p. t. publicului
 cele mai noue stoffe de țarnă
 în mare asortiment

noutățile

posite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, francezești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra revărenților confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

In casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 81 79

Uniforme pentru voluntari, ca și tot felul de articli de uniformă, după prescripție eroitara cea mai nouă.

- Târgurile de țară.**
 (Ziua târgurilor e însemnată după călindarul vechiu.)
- 5. Decembrie: Jibău, Ormeniș, Sighetul Marmației, Silinghia.
 - 6 Decembrie: Abrud, Cetatea de baltă, Ciuc-Sân-Georgiu, Hasmașul Lăpușului.
 - 7 Decembrie: Cernatul de jos, Huedin, Oena (com. Alsó-Fehér).
 - 8 Decembrie: Agnita, Baia de Criș, Boșșeș, Odorheiu.
 - 9 Decembrie: Cehul din Selagiu.
 - 10 Decembrie: Simleul Silvaniei.
 - 12 Decembrie: Zarand
 - 16 Decembrie: Aita mare.

Atențiune!

50,000 părechi de ghete.
4 părechi de ghete numai cor. 750

Din căuză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost încredințat a cheltui o mare cantitate de ghete dânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 păr. ghete cu șinoare, pentru domni și 2 păr. pentru dame, de piele brună sau neagră, galosată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform Nr. Toate 4 părechile costă numai 7 cor. espediție per rambursă.

H. Spingarn, Export de ghete
 Orsovia Nr. 137. 9 14
 Schimbul e admis sau banii retour.

Marca de scutire: „Anker“.

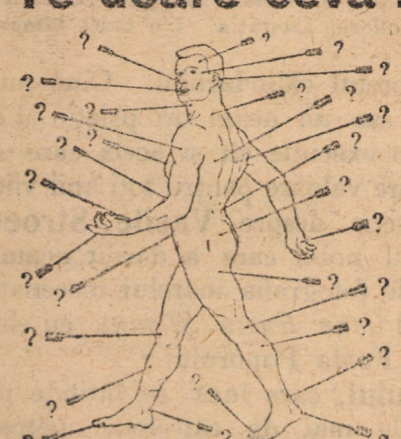
Liniment, Capsici comp.,
 înlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură — la podagră, reumatism și răced.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutale cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl. C. 1-40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Deposit principal la Iosif Tóth, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter în
 „Leul de aur“ în Praga.
 Șoseauă Elisabeta Nr. 8 sou.
 Expediție silnică. 293 19—42

Te doare ceva?

I. Renunțat „Fluidul Elza“ alui Feller e, după experiențele noastre liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă reumă (spurd), slăbire de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, derere de ochi, migreună și multe nepomenite aci Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără pereche la răgușală, catar, dureri de piept și git și morb ri din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller“. 12 sticle mici sau 6 mari, ori 2 sticle speciale, K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mână alui Feller, contra durerilor de stomac, zgirciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amețală, rigăeli, haemoroide și alte conturbări de misture. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa: 277 9—22

Eugen V. Feller, apotecar
 Stubica, Centrala 122 (comit. Zagrab).

Cel mai cu efect și mai ieftin — **PURGATIV**

Pilulele purgative
 zaharizate ale lui
Philipp Neustein.

(Pilule „Elisabeta“ ale lui Neustein).

Aceste pilule sunt a se preferă tut rot preparatelor similare, căci sunt în toată privința libere de orice substanțe vătămătoare; se aplică cu mare succés la toate morburile abdominale, sunt ușoare, curăță sângele și nici un mijloc nu e mai favorabil mai nevătămător de a combate

Constipațiunile

izverul sigur al celor mai multe morburi. Fiind zaharizate le iau cu drag până și copii. 1 cutie conținând 15 bac. costă 30 bani. 1 tub care conține 8 cutii, deci 120 bacăți costă numai 2 Cor. la comandă 2 Cor. 45 fil. franco. 300 4—10

Luați seamă! Păziți-vă de falsuri. Să cerem numai Pilulele purgative ale lui Neustein Philipp. Veritabile numai în cazul când cutiile și prospectul sunt provăzute cu marca firmei noastre în imprimare roșie neagră Sftul Leopold și subscrierea Farmacia Philipp Neustein. Embalagele noastre patentate trebuie să fie contrasemnate de firma noastră Farmacia lui Philipp Neustein „la sf. Leopold“. Viena I. Plankengasse 6. Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

Asupra
bunătății, prețului
și greutateii

trebuie grijit la cumpărarea săpunului. Nici un săpun din lume nu ajunge toate însușirile bune a

săpunului cu cerb
alui SCHICHT.

Curățenia, capabilitatea lui de spălat, moleșia și ieftinătatea lui sunt de neajuns. 281 3—5

Un tinăr român

dorește a intra ca vânzător la o cârciumă sau ca chelner la vre-un restaurant ori hotel. Bănuiala de chelner o știe. Adresa: Marie Jurian, juțe, Cianul-mare (Mezőnagycsán), comitatul Turda-Arieș (Torda-Aranyos). 341 1-3

Ca servitoare, să caută pe timp mai îndelungat o fetiță bine crescută, în etate de 14-16 ani, la o familie română în Sibiu. Preferite vor fi acelea, cari vor putea documenta că au mai servit și în alte locuri și să priceap la conducerea afacerilor casnice.

Informații mai deaproape dă Administrația „Foi Poporului“.

„Calendarul Lumea Ilustrată“

Răsfoind „Calendarul Lumei Ilustrate“ se constată că este o lucrare de mare merit, datorită modului cum e alcătuit și numărările lor ilustrațiuni admirabil reușite și cari trec de 400. Fără a avea intențiunea de a face o reclamă editorului Ig. Hertz putem spune că acest calendar e o lucrare cum puține sunt în întreaga lume.

De vânzare la toți librării în țară și străinătate.

Prețul Cor. 1.50.

Deposit la:

Librăria W. Krafft, Sibiu.

Mobile

se primesc spre poleire, cu prețuri moderate, la

Josef Stefani

3 3 2-3 mǎiestru mǎsar

Sibiu, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 19.

Prăvălie românească

in

Sibiu, strada gușteriții Nr. 48

Asortată cu articoli de mâncare ca:

Primă brânză de Sălze, unt proaspăt și lapte de oaie. Tot felul de legume, varză acră, parmagele roșii conservate în sticle. Ardei conservat pentru umplut, fructe de sud și indigene, rahat, halva și lemne tăete de foc. — Aci să afă și gazete românești de vânzare.

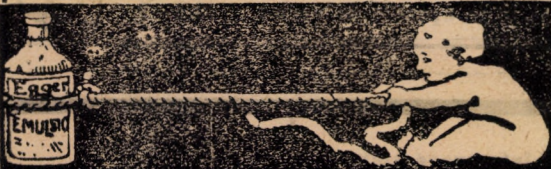
Rog binevoitorul sprijin al publicului român din loc și jur.

Cu toată stima

A. Petruțiu.

Emulsiunea Egger

veritabilă numai cu marca aceasta.

Toți părinții să deie copiilor în timpul de iarnă EMULSIUNEA EGGER, de oarece aceasta întărește copiii, ajută la întărirea oaselor și are un efect bun asupra dezvoltării și hrănirii. Mijloc potrivit contra tusei și durerilor de stomah. Foarte folositor în timpul ieșirii dinților. Recomandat de medici vestiți, de oarece este cel mai bun preparat, nu are miros neplăcut, ci un gust plăcut, ușor de mistuit și încunjură toate boalele de copii. — Prețul unei sticle 2 coroane în apotece. Trimitere cu poșta prin „Reichspalatin-Apotheke“, Budapest, VI., Váci-körút 17. 336 1-12

3 sticle 6 coroane franco pe lângă trimiterea înainte a banilor.

In Sibiu se afă la:

Guido Fabritius, apotecar.

Motoare pentru benzin și oleiu brut

reparaturi, sfredelire de cilindri, înăciuci nouă, verigi, ventile, aparate pentru ulei și aprins, precum și toate lucrările ce vin înainte la motoare, se esecută conștient și ieșin.

Motoare nouă pentru îmblătit și alte întreprinderi, construcție proprie, după o experiență probată

Cumpărătorul primește așadar motorul direct dela fabricant, prin ceea ce îl capătă mai ieșin decât prin mijlocirea vre-unui agent.

2 1/2 HP. costă 1000 coroane, 4-5 HP 2000 coroane, cu aprindere cu magnet. Fără umblători repezi. 1 an garanție. Cele mai bune referențe.

Singurul atelier special în Transilvania

Ferd. Zaller

Institut pentru construcția de motoare, mașini și automobile

Sibiu, strada Franciscanilor Nr. 6.

339 1-3

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eștine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte. 18 46-

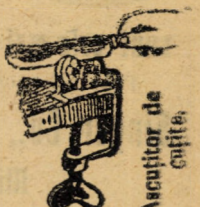
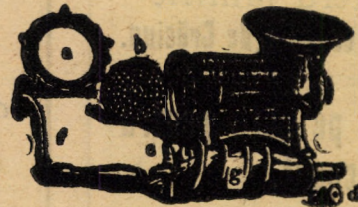
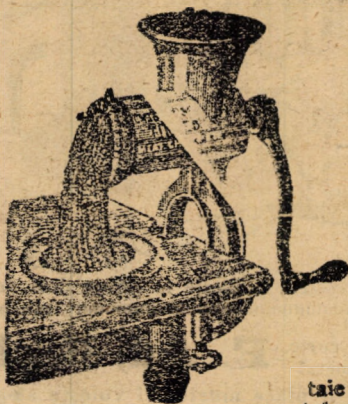
Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K 4.831,168-51

Capitale asigurate pe viață achitate 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu foc K 112,043,412- Starea asigurărilor cu viață „ 10.847,132- Fonduri de întemeiere și de rezervă 2.309,387-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

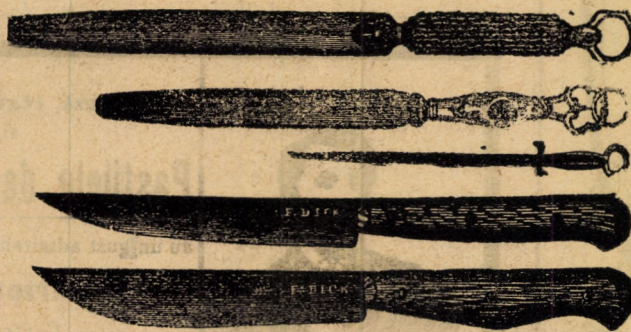
Partile constitutive dela mașina de tocat carne. a) Inel de capac, b) Disc găurit, c) Cuțit, d) Ș rof dela întorcător, e) întorcător, f) Melciul, g) Tăieș. Fiecare să capătă separat. —

Mașini de tocat carnea

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roată de repetiție
taie pe minut	1/4	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4	kg.
1 bucată cor.	8-10,	3-80,	5-80,	6-20,	6-	12-50,	9-50,	19-	

Fiecare mașină, prin introducerea unui umplător de cărnați se poate folosi cu umplător de cărnați. — 1 umplător de cărnați cor. — 46.

Cuțite de carne

sub garanție pentru fiecare bucată dela 56 până la 90 fileri — calitate bună dar fără garanție dela 44 până la 68 fileri.

Oțel-magnet-diamant de Dick

Nr. 99 într. lung. 36 cm. . cor. 4-70
Nr. 88 într lung 29 cm. . . 3-90
Nr. 123 într lung. 19 1/2 cm. . 1-60

Cuțit de împuns

Nr. 7 cu mânere albe:
Lungimea tăișului 6 7 8"
cor. 1-80 1-50 1-80

Cuțit de ucis

Nr. 8 plăsele poliite cu împunsătoare de aramă:

Lungimea tăișului	4 1/2	5	5 1/2	6	7	8"
cor.	2-10	2-40	2-70	2-90	3-	3-40

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamăn, cele mai bune, ce le pot recomanda.

CAROL F. JICKELI
SIBIU și ALBA-IULIA.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

Este trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acestor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrase și cari în urma apăsării din tinerete și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acești stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimii deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărnia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șială și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destinați aceste măcaruri ori și cui, ci trebuie să se adreseze unui astfel de medic specialist, conștiincios, care ție să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și ție să ajute și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înoceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de mărunță și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **DR. PALOCZ**, medic de spital, specialist, (Budaposta VII, Rákóczi-ut. 18), unde pe lângă secreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, vede sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curgă, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile suferenței se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. **PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chin și casurile cele mai neglece, razele sifilitice, boalele de țevă, besică, norvi și șira spinării, lacerările de sifilis a minții, urmările onasiei și ale sifilisului, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge în piele și toate boalele organelor sexuale (lemașchi). Pentru femei e sală de așteptare separată și spire separată. În cazace privește cura, depărțarea nu este pliedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, arunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura uneori marca de răspuns.) Limba română se vorbeste perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, oric la dorință să retrimit fleckruia. Institutul se ținește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. **PALOCZ**, medic de spital, specialist, Budapost IV, Muzeum-körut 13. 80 80-

Mașini de cusut pentru familie sunt cele mai folositoare cadouri de Crăciun. Prăvăliile noastre se cunosc pe semnul „S”. **Singer Co.**, societate pe acții pentru mașini de cusut. 340 1-8

Viță oltoids de vie în sortare conștiincioasă, recunoscută în țara întreagă

Port-altoi americani deplin dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene, în cele mai bune soiuri de vin și de filigorii și pentru struguri de masă

Răsad de cledici și Sălcâmi (acați) liferează cu prețuri moderate

Pepiniera primă de viță ardeleană alui Mihail Ambrosi în **Mediaș** (Medgyes Nagyküküllömegye). **Prietinul viierului** 334 2-10

catalog al soiurilor și prețurilor împreună cu instrucțiune populară și practică pentru plantarea viier să trimită la cerere ori și cui gratis și franco.

3--4 calfe de blănar

sau și cojocari, cari au puțină cunoștință de blănarie, să primesc momentan în atelierul meu.

Ilie Steflea

Sibiu, Piața mare 18.

Nu cumpăra nimic altceva contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât, ci numai Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** cu „Trei brazi”

5900 atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garantează succesul sigur.

1 pachet 20 și 40 fil. 1 dosă 60 fil.

Se capătă în toate apotecile, dragueriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 44 și 48 fileri la compărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezeului 20

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 750.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cuie, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 650. Expedare cu rambursă. 4 3-2

C. GRÜNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii retour.

Castenele-Ancora de petricele de edificat ale lui Richter

sunt acum jucăriile cele mai iubite ale copiilor ele au susținut ca și înainte ca și înainte jucăriile cele mai iubite ale copiilor splendid proba cu 30 de ani care an să sporește numărul taților, cari ca copii au avut dragi castenele de edificat și acum încep iară a zidi cu proprii lor copii.

Să poate da o recomandatie mai bună?

Desigur nu, și de aceea să nu întrelase nici o mamă a alege ca primul și cel mai distins cadou pentru copii săi un **casten-Ancora veritabil** de petricele de edificat. Aceasta să face mai bine după noua listă ilustrată de prețuri de castene de edificat, care la dorință să trimită franco și în care aflăm amănunte asupra **castenelor-pod-Ancora** și despre jocul iubit de așezat **Meteor**. Castenele-Ancora de petricele de edificat ale lui Richter să cunosc după marea de scutire „Ancora” și să pot găsi în toate prăvăliile de jucării din țară și străinătate, cu prețuri ieftine, fixate de fabrică. Să cerem pentru siguranța proprie, espres **castene Ancora de petricele edificat ale lui Richter** și să nu se lase ademenit nime de nici o imitație, care d. e. ca întregire ar fi total fără valoare. Cine e în dubiu asupra întregirii corecte a vechiului său casten, primește la cerere dela firma subscrisă fără spese, lista cea mai nouă de prețuri sau o deslușire esactă.

Furnizor de curte reg. și cameral **F. Ad. Richter & Cie, Viena**, 1., Operngasse 16.

Cui îi place muzica și vooeste să-și procure un instrument mecanic de muzică, acela să ceară lista cea mai nouă de prețuri asupra renumitelor instrumente muzicale **Imperator**, cu disc rotund de tinichea de oțel pentru note și cine vrea să cumpere un aparat de vorbit, acela să ceară lista aparatelor de vorbit; în aceea află însemnate cele mai bune aparate de vorbit. 342 1-2

Auleo!

Afurisita de tusa mă inneacă.

La tusa, răgușală și întrocenare ajută sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin”
Budapest, VI., Váci körut 17.

Trălască!

Pastilele lui Egger mă scăpară iute.

În Sibiu să poate căpăta la **Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, August Teutsch.**

În Sebeș la **Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.** 254 13-26

Îngrijiti-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a să înscire de membru la

„Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă“.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori-care persoană dela etatea de 16-80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membre i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membre, prin oare-care nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de 60-80 ani n'au drept la rente. Persoane dela etatea de 16-60 ani pot semna până la 4 cote (8000 cor.). *Atestat medical nu să recere.*

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de măritșuri, poate fie care a-și asigura fetele, dacă acestea n'au trecut etatea de 18 ani. Să pot semna 1-2 cote (2000-4.000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de membre rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măritș, fata primește suma asigurată, iar până atunci — însă cel mult până la etatea de 20 ani — primește o rentă lunară de 30 cor. Tot aceasta rentă primește fata până când trăiește, dacă după oare care vreme rămâne nemăritată.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cote semnate până la 7.000.000 cor. și anual peste 100.000 cor. taxe de membru.

Prospecte și blancete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbai de încredere în toate comunele.

Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă.

Filială pentru Ungaria:

Timișoara (Temeșvár, Hunyadi-utcza 4. szám, I. em.)

Cea mai mare alegere în presenturi convenabile în preț

ofer celui ce vizitează

Expozitia de Crăciun

a mea și anume:

Jucării pentru copii, dintre cari îndeosebi: pupe în toate prețurile, animale din catifea și alte atofe. Modele de mașini cu abur și motori electrici, precum și alte jucării mecanice.

Castenele-Ancora de petr cele ale lui RICHTER } cu preț. originale de fabrică.
Castenele-Matador de lemne pentru zidit - - - }

Obiecte practice și de lux, între cari: Service de porțelan și sticlă, cel mai mare depozit, căldăruși pentru teiu, măsuțe pentru salon, oale pentru palmi și ținător de palmi.

Gente de mână pentru dame, portmonee, manicule, necesare, ochianuri pentru teatru, cu preț ieftin, esecția cea mai fină.

Prețuri foarte ieftine dar fixe

Succesorul lui G. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiu Piața mare Nr. 15 și 16.

Sâmbătă până la 1/2 ore seara închis.

Vânzare de Crăciun!

Subscribul recomand în mare alegere cu **prețuri reduse grozav**: stofe pentru dame, barchente, cretoane, batiste, lepedeie, garnituri fie pat, tepiche, garnituri pentru masă și cafea, plapome, ștergare, **bafile de buzunar, mănuși**, ciorapi, haine de tricot, bănuțe pentru copii, păsturi pentru grumazi, șaluri pentru dame în mătăasă, tîll și chenille, corsete, bande, dantele și broderii, precum și diferiți **artici cu mustre tipărite**.

Mare ocaziune

în șurțe pentru dame, bluse, jupon și hăluțe pentru copii, albături pentru dame și domni, șurțe de tot felul pentru dame și copii, gulere de blană și mufuri.

◆ Deosebită ocaziune de cumpărare ◆

în mătăasă Luisin, diferite colori, 58 cruceri, mănuși glacé 75 cr., căptușite 95 cr., stofe de modă pentru dame 120 cm. lățime în toate colorile 95 cr., popline de mătăasă lățime dublă fl. 2.80, franelă pentru tenis 15 cr., garnitură de cafea fl. 1.40, ștergare cu ciucuri 30 cr., încălzători de gumi 30 cr., cămăși pentru domni fl. 1.—, gulere 15 cr.

Gravate pentru domni în mare alegere au sosit tocmai acum.

Cu toată stima

Abr. Schlesinger

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

337 1-3

Prețuri ieftine fără concurență!

Cel mai nou și mai bun leac!

Atrag atențiunea marelui public, asupra medicamentului meu, pe care l'am descoperit numai de curînd, și pe care îl dau cu garanție tuturor ce-l comandă. Medicamentul are mare efect asupra bolilor de: uime, buboale, cocitură, sugel, bubă-vinată apoi la tăieturi de săcure ori de cuțit, la durere de spate, de picioare, și la umflături de rînză, de coaste, de pîntece, de mâni, de măsele, de limbă, de buze, de urechi, de picioare, de grumazi și altele, precum și celuice cade de-i vinețește vre-o parte a trupului, și la hube urite de pe trup!

Leacul folosit vindecă ori-și-ce boală de acestea. — Dacă morbul e mai vechiu coace fără nici o durere, spărgînd rana și trăgînd purciul (coptura) și rămîne omul sănătos! — Folosește și la morhuri secrete învechite și la arsuri! El folositor leacul și pentru animalele domestice, și la mușcături de căne — de aceea e bine ca la nimeni să nu lipsească din casă acest leac pentru cazuri de îmbolnăviri, — leacul se poate păstra de la 10-20 ani fără a se strica.

Acest medicament (leac) nu se află spre vînzare în nici o farmacie, ci se pregătește de-adreptul de mine. Lămuriri (sfaturi) cum trebuie folosit leacul, se dau la cumpărare. — Leacul nu e periculos și are un miros plăcut. — Comandele se fac urgent și să trimit și cu rambursă!

Acest medicament (o rudă de 10 cm.

lungă) costă numai 1 cor. 50 fileri.

Două ruz 2 coroane 50 fileri.

Adresați-Vă cu încredere la

Romol Budoiu-Deleanu

în Sibiu-Nagyszeben

(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Vită de vie altoită

cu și fără rădăcină, în verde și în uscat, se vinde cu prețurile cele mai ieftine la

George Forton 3-6
în Ternova, comitatul Aradului.

Pește sărat

de tot soiul cu prețurile cele mai ieftine să afli de vânzare la Eremie Holdengräber în Brașov. 313 4-10

Sprijiniți industria națională!

OPINCI

de ori ce calitate precum și piei întregi pentru opinci se afli de vânzare la

Ioan Grecu
măiestru pielar în Porcești (Verestorony).

Unelte americane

bine sortate. 318 4-

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Catalog ilustrat se trimite la cerere.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindena, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuie persoanelor singuratiche sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI“.

Caut un tovarăș oieriu

ca să adunăm o turmă de oi în Boznia. Cei ce au fost stăpâni sunt preferiți

Dumitru T. Suci
in Vale, comitatul Sibiiului.

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez resolvirea petițiilor. Vorbes în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijloceri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

»Mugurul« Insoțire economică-comercială Elisabetopole
(Erzsébetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se afli de vânzare la:

Insoțirea economică „Mugurul“, Elisabetopole (Erzsébet-comercială város, Kisküküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste două (2) milioane.

Școlile de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 316 4— cele mai ușoare condițiuni. — Prătire pe 10 ani ca 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școlii de altoi

Prima condițiune de re... de a folosi material solid!

Trimiteți băleți la cursul practic de altoit!

Replantați-vă vitile cu altoi dela firma română!

Ești Dumniata nervos?

Ești Dumniata slab și consumat? Ai pierdut cumva puterea avută și viciunea tinerească? E rău apetitul Dumniatale? E mistuirea slabă? Suferi Dumniata de scaun neregulat, dureri în șira spinării, dureri de cap, lipsă de somn sau observi Dumniata, că îți slăbește puterea?

De ce nu probezi Dumniata cu electricitatea?

Dacă te provoci Dumniata că ai cetit în această gazetă, atunci noi îți trimitem bucuros broșura noastră „Elektrotherapia modernă“ (Moderne Elektrotherapie) franco și gratis, ba suntem chiar învoșiți ați arăta și demonstra metoda de cură în institutul nostru, care este bine cunoscută și renumită. 338 1-2

Electro-Vitalizer

institut de ordinațiune medicală
Budapest, IV, Semmelweis-utca 4, Mezzanin 51.

Mașini pentru tocatul cărnii

„Standard“

frumos lustruite cu zinc sau cu email; cu cuțit patentat sunt cele mai bune.

In depozit la:

And. Rieger

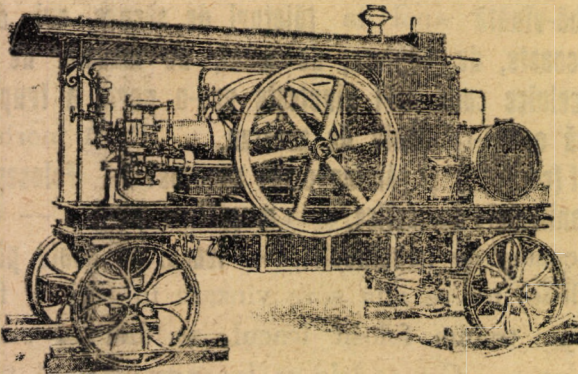
prăvălie de fier în Sibiu.

Parti singuratiche pentru mașini totdeauna în depozit.

În atelierele de mașini ale lui

Eugen Nicola Blaj — Balázsfalva

să pregătesc pluguri și mașini economice

și să afli în depozit totdeauna gata cele mai renumite și mai bune

motoare de benzin, locomobile și garnituri de imblatit cu motoare de benzin, sau locomobile de foc, motoare de benzin, stehile și motoare pentru gaz sugetiv, mori de măcinat,

cu un cuvânt tot felul de mașini economice, se vând cu prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile în rate, pe lângă cea mai mare garanță.

Pentru rezlătirea motoarelor mele, primesc în schimb mașini de vapor. Cei ce doresc să-și cumpere ori și ce mașini, să se adreseze cu încredere la firma

Eugen Nicola, atelier de mașini în Blaj (Balázsfalva).

Deslășiri și informațiuni să dau gratis. — Catalog românesc franco și gratis.

328 3-10